

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Obsedno stanje, preki sod in smrtna kazen v Avstriji

Skrajno napet položaj v Avstriji — Samoobrambna akcija vlade — Vsi teroristi pridejo pred izjemno sodišče na Dunaju, ki bo izrekalo za požige, umore in javno nasilje smrtno kazen

Dunaj, 11. novembra. r. Narodni socialisti so zadnje tedne silno ojačali svojo agitacijo proti Dollfusovemu režimu. Dan za dnem so bili javljeni bombni atentati in razna druga nasilna dejanja, ki so stalno vznemirjala prebivalstvo. Zadnje dni so vsak večer prižigali takozvane Hitlerjeve kresove v podobi ključastega križa in vse odredbe oblasti so bile zaman. K temu se je pojavila še ojačena akcija socialističnih demokratov, ki so pripravljali za proslavo državnega praznika na obletnico proglatitve avstrijske republike 12. novembra večje demonstracije na Dunaju in drugih industrijskih centrih. Na vse zadnje se je pojavilo še veliko nezadovoljstvo v vrstah krščanskih socialistov, ki niso zadovoljni s fašističnim kurzom, ki ga uvaja v režim Heimwehr. Vlada se je tako nenehno znašla med tremi frontami ter se je odločila za radikalne ukrepe, da zavaruje

svoj nadaljnji obstoj.

Sinoči se je sestala vlada k izredni seji ministrskega sveta, ki je bila posvečena izključno vprašanju samoobrambe režima. Podkancelar Fey in državni podtajnik za javno varnost sta podala obširno poročilo o notranjepolitičnem položaju in o nevarnosti, ki preti vladi tako s strani narodnih socialistov, kakor s strani socialističnih demokratov, čeprav je vlada za narodni praznik prepovedala vse javne shode in obhode. Po dolgotrajnem posvetovanju je vlada pozno zvečer sprejela sklep, da se za vso avstrijsko republiko proglasi obsedno stanje, uvede preki sod in obnovi smrtna kazen, ki je bila leta 1919. odpravljena.

O tem je bil že ponoči izdan proglas na narod, v katerem vlada utemeljuje te ukrepe. Proglas naglašajo med drugim: V zadnjem času je bila izvršena cela vrsta zločinov, ki vznemirjajo prebival-

stvo, ogrožajo javni red in mir in ovirajo gospodarsko obnovo dežele. Miroljubno prebivalstvo Avstrije hoče na ta način držati v stalni vztrajnosti in ga nahajati proti zvezni vladi. Ker pa obstoječi zakonski predpisi ne nudijo nobene možnosti, da bi se vsi ti zločini primerno kaznovali, je zvezni kancelar v sporazumu z ministrom pravde in v soglasju z ministrskim svetom odredil, da se za vso avstrijsko republiko uvede obsedno stanje, proglasi preki sod in zopet uvede smrtna kazen. Vse prestopke po tej uredbi bo sodilo deželno sodišče na Dunaju po hitrem postopku. Za požige, umore, javno nasilje in zlonamerno škodovanje tuje lastnine se zopet uvede smrtna kazen z obsežanjem. Enako se kaznujejo tudi osebe, ki bi k takim dejanjem hujšale, take zločince kakorkoli podpirale ali kakorkoli pri teh zločinih sodelovale.

Sklepi balkanske konference

K sodelovanju naj se v večji meri pritegnejo parlamentarci — Važni gospodarski predlogi

Sobota, 11. novembra. AA. Atenska agencija poroča: Na večeršnji seji balkanske konference so bile soglasno sprejeti resolucije gospodarskega odbora. Sprejet je bil tudi predlog o carinskem in gospodarskem sporazumu med balkanskimi državami. Na podlagi tega sporazuma bodo zahtevali medbalkanske preferenčne tarife in skupne nastope napram drugim državam v trgovsko-političnih vprašanjih. Osrednji organ za proučevanje in koordiniranje teh vprašanj bo posvetovalni odbor predstavnikov vseh balkanskih držav. Prav tako nameravajo ustanoviti posebno zbornico za kompenziranje tujih proizvodov in vrednosti v balkanskih državah.

Sobota, 11. novembra. AA. Atenska agencija poroča: Četrta balkanska konferenca je snoči soglasno sprejela resolucijo o izpodbijanju konferenčnih statuten. Resolucija se glasi:

Konferenca smatra, da je potrebna revizija njenih statuten, in sicer tako, da se v posameznih nacionalnih skupinah odstopi čim več mest parlamentarcem. Par-

lamentarcem naj se odstopi čim več mest tudi na plenarnih sestankih konference. Svet konference ima nalogo, da sestavi odbor za revizijo statuten v zmislu teh sklepov.

Predlog, ki ga je stavila jugoslovenska delegacija kakor tudi drugi predlogi o izpodbijanju statuten bodo izročeni temu odboru.

Konferenca je dalje sprejela resolucijo o zaposlitvi ženskih delovnih moči. Za ženske delavke naj velja popolna ravnopravnost tako glede mezd, kakor glede zavarovanja delavke same in njenih otrok. Ženskam naj bodo pristopne vse javne službe ob enakih pogojih za napredovanje, kakor za moške.

Konferenca je nato sprejela načrt o ustanovitvi medbalkanskega urada za delo. Načrt predvideva podrobnosti o delu. Krog tega urada in določa, da hočejo balkanske države točno izpolnjevati vse sklepe mednarodnega urada za delo. Medbalkanski urad za delo bo v stalnih stikih z mednarodnim uradom za delo.

Umor Ane Goršetove bo kmalu pojasnjen

Preiskava je krenila v drugo smer in pričakujejo se nova presenečenja

Novo mesto, 11. novembra. Preiskava o umoru Ane Goršetove je spravišla na dan nove podrobnosti in celo vrsto presenečenj. Tako so večeraj orožniki odkrili skrito lato, ki je bila z nožem izrezana na strehi. Ležala je v kotu na podstrešju, pri nadaljnji preiskavi so pa našli tudi pokojnično okrvavljeno naglavno ruto. Morilec je torej svoji žrtvi po zločinu ruto snei z glave in skril. V hiši so našli tudi dve okrvavljeni stevalki »Domoljuba« in sicer v družinski sobi.

Včeraj so orožniki aretirali dva mladeniča, ki sta pa dokazala alibi ter so ju takoj izpustili. Preiskava je krenila popolnoma v novo smer in pričakujejo se senzacionalna odkritja.

Včeraj so orožniki izvršili preiskavo tudi v pokojnični hiši v Zabji vasi. Pokojna Ana Goršetova je vso hišo razen ene sobe oddajala v najem. V tej sobi je včasih prenočevala. Pri natančni preiskavi so orožniki našli pod posteljnino 6000 Din gotovine, vložno knjižico Mestne hranilnice v Novem mestu z vlogo 58.000 Din, hranilno knjižico Ljudske posojilnice v Novem mestu z vlogo 6000 Din ter vložno knjižico na ime pokojnične sestre Uršule z vlogo 28.000 Din.

Kakor zatrjujejo vaščani, je bila baje ta knjižica povod starih preprirov obeh sester, kakšno vlogo je pa igral denar, bo pa pokazala šele preiskava.

Orožniki sedaj iščejo nož, s katerim je bila na podstrešju izrezana lato. Kakor zatrjujejo, je Uršula Rohrmannova pri nekem trgovcu v Novem mestu kupila velik nož, čeprav ga ni potrebovala, saj jih je pri domači hiši polno. Tudi se je zanimala v kandiški hranilnici in posojilnici pri tamšnjem predsedniku, če bi lahko dvignila večjo vsoto denarja. Vse to so indicije, ki govorijo proti nji.

Roparski napad

Črnomelj, 11. novembra. Komaj se je nekoliko poleglo razburjenje zaradi občinskih volitev v naših krajih, že je te dni razburilo prebivalstvo nov dogodek, roparski napad, ki je po svojem načinu gotovo edinstven v naši kroniki.

V torek okrog pol 10. zvečer se je po gozdni poti vračal domov diurnist davčne uprave g. Stanko Polencič, ki je bil na obisku pri svojem prijatelju učitelju na Talčjem vrhu. Zaradi slabega in deževnega vremena so temne noči pripravne za roparske napade. Blizu selskega poslopja je Polencič čul sumljivo govorico ter je zaklical v temo: Kdo je? Tedaj so mu neznanici zaklicali:

RUKE U VIS!

in še predno se je zavedel, ga je eden oplazil tako močno po glavi, da se je zgrudil. Napadalec so na tleh ležečemu svetili v obraz, mu nato slekli suknjič, čevlje in nogavice ter mu pobrali tudi 40 Din. Da bi jih ne mogel zasledovati, so mu prerezali obe hlačnici in eden mu je ukazal, da mora nekaj časa mirno ležati, sicer ga bodo pretepli. Nato so izginili v temno noč.

Polencič se je vrnil na dom učitelja na Talčji vrh, kjer je tudi prenočil, naslednjega dne se je pa vrnil v Črnomelj. Na glavi ima precej veliko rano, ki je bila zadana z grabljicami, kakršne rabijo kmetje za pobiranje tropin iz kadi. Napadalec so ga udarili tako močno, da so se grabljice prekiale na dvoje.

Iste noči je bilo vlomljeno tudi pri bivšem županu Antonu Grahku na Talčjem vrhu, kateremu so napadalec odnesli 8 li-

Iz policijske kronike

Ljubljana, 11. novembra.

Policijska je imela te dni veliko racijo in je aretirala okoli 70 oseb, zlasti mnogo z dežele. Izkazalo se je, da so večinoma ljudje, ki so prišli v Ljubljano za kruhom. Na vse načine iščejo zaslužka. Na cesti in v javnih poslopih prodajajo in vsiljujejo trakove za čevlje. Policijska je več aretirancev izročila sodišču, druge je pa izgnala v domovinske občine, kajti odredba banske uprave nalaga občanom dolžnost, da pazijo na dvomljive občane, da ne uhajajo iz občine. Večeraj dopoldne sta hodila po ljubljanskih trgovinah dva cigana, ki sta govorila hrvaško. Hotela sta zamenjati tisočak, pri tem pa sta se poslužila starega ciganskega trika. Zamenjani drobiž jima ni bil po godu in sta hotela drugega, pri tem pa je eden z veliko spretnostjo pobasal nekaj stotakov, kar so v trgovini zapazili šele po njenem odhodu. Tako je bilo okrovanjen več trgovcev. Premetena sleparja zasledujejo varnostni organi.

Pred dnevi je bila na Igu med Hauptmancu in Mateno napadena Marija Virant iz Strahomerja. Šla je domov, ko sta se nenadoma pred njo pojavila dva moška srednje postave v starosti 28 do 30 let. Iz ročne torbice sta ji vzela kovance za 50 Din, s prsta pa potegnili zlat poročni prstan. Virantova je napad prijavila policiji in opisala oba storilca, ki sta po dejanju pobegnili v smeri proti Črni vasi. Na podlagi opisa so policijski organi aretirali 3 fante iz Črne vasi, ki pa trdovratno taje napad.

Zračni napad na Ljubljano

s strupenimi plini

V nekaterih mestih naše države so se že vršile vaje v obrambi civilnega prebivalstva v primeru zračnega napada z bombami in strupenimi vojnimi plini. Enak napad in vaje vseh izvežbah in reševalnih oddelkov bo dne 18. t. m. v zgodnjih popoldanskih urah. D. n. nastopi kaka zmeda radi nerazumevanja posameznih obrambnih in reševalnih del, se poziva vse prebivalstvo, da se v lastnem interesu ravnava po navodilih, ki bodo ta teden objavljena v časopisih.

Vremensko poročilo JZSS

Planica: Nov sneg na stari podlagi. — Smuka ugodna.

Pohorje: Na Pohorju je zapadel debel sneg. Že pri Mariborski koči je 30 cm snega na zamrznjeni podlagi, zelo ugodna je pa zlasti smuka pri Ruški koči, na Klopem vrhu, pri Peskovi koči ter pri Seniorjevem domu. Sneg je izvrsten, pršič!

Kravec: Nov sneg na stari podlagi!

INOZEMSKO BORZE.

Curlh: Pariz, 20.2050, London 16.47, New York 322, Bruselj 72, Milan 27.25, Madrid 42.80, Amsterdam 208.25, Berlin 123.05, Dunaj 57.75, Praha 15.3250, Varša va 57.90, Bukarešta 3.05.

Velikopotezna akcija vlade za rešitev gospodarske krize

V prihodnjih dneh bo vlada predložila Narodni skupščini celo vrsto uredb in zakonskih predlogov, bi bodo obravnavali aktualna gospodarska vprašanja v zvezi z vprašanjem kmečkih dolgov

Beograd, 11. novembra. r. Na današnji seji Narodne skupščine je podal ministrijski predsednik g. dr. Milan Sršić v imenu vlade važno izjavo, ki bo gotovo obrabovala vso javnost. Odgovarjajoč na interpelacijo poslanca Kožulja, je ministrijski predsednik sporočil, da se vlada že nekaj časa sem intenzivno bavi z reševanjem gospodarske krize ter pripravlja celo vrsto ukrepov, ki olajšajo sedanji splošni gospodarski, a posebej finančni položaj v državi. Vse to je v zvezi z reševanjem problema kmečkih dolgov, ki pa ga ni moči rešiti samostojno, marveč samo v okviru celga kompleksa gospodarske krize, kajti eno gospodarsko vprašanje posega tako glo-

boko v drugega, da ni mogoče reševati samostojno enega problema, ne da bi se pri tem oškodovalo interese drugih. Zaradi tega se je vlada odločila, da reši celotni problem v okviru danih možnosti in bo najdalje v desetih dneh predložila Narodni skupščini v nadaljnje reševanje celo vrsto uredb in zakonskih predlogov, ki bodo obravnavali vse te probleme. Narodna skupščina je sprejela izjavo ministrskega predsednika z dolgotrajnim odobravanjem na znanje. V ostalem je bila seja Narodne skupščine, ki ob uri, ko to poročamo, še traja, brez važnejših dogodkov. Uvodoma je predsednik objavil, da so se konstituirali vsi večeraj izvoljeni skupščinski odbori. Nato se je spominjal premirja

v svetovni vojni ter pozval poslance, da z dveminutnim molkom počaste spomin v svetovni vojni padlih žrtveh. Istočasno, ko je zavladal molk v Narodni skupščini, je bil na ulicah ustavljen tudi ves promet.

V nadaljevanju se je sledilo čitanje cele vrste interpelacij, med katerimi je tudi interpelacija poslanca Kožulja, ki apelira na vlado, naj nujno reši vprašanje kmečkih dolgov. Na to interpelacijo je podal ministrijski predsednik uvodoma omenjeni odgovor. Seja opoldne še traja. Na dnevnem redu je zakon o nastanitvi vojske in mornarice, ki ga je večeraj predložil minister vojske in mornarice general Stojanović.

Mussolini posreduje v korist Nemčije

Predlagal bo sklicanje konference štirih velesil, ki naj bi omogočila Nemčiji povratak v Zenevo — Italija je proti nadaljevanju razorožitvene konference brez Nemčije

Rim, 11. novembra. r. Italijanski tisk je glede poseta Hitlerjevega odposlanca, pruskega ministrskega predsednika Göringa, še vedno skrajno rezerviran ter se omejuje zgolj na to, da beleži inozemske glasove in nemške komentare. V splošnem se omejuje zgolj na konstatacijo, da je bila Göringu poverjena naloga, naj podrobno obvesti Mussolinija o stališču Nemčije glede razorožitvene konference, ne da bi pri tem stavil kake konkretne predloge nemške vlade. V rimskih krogih sedaj izjavljajo, da je rimski vladi sedaj dobro znano stališče Nemčije in Mussoliniju je sedaj pripadla naloga, da obvesti o tem ostale velesile, podpisnice pakta štirih velesil. V tem pravcu bo sedaj Mussolini skušal pridobiti ostale velesile za to, da se v okviru pakta štirih velesil nadaljujejo razorožitvena pogajanja. Po vsej verjetnosti bo Mussolini prevzel posredovanje med Nemčijo in ostalimi velesilami. V tem pogledu je mnogo vplivalo na Mussolinija pismo Hitlerja, v katerem mu zagotavlja svoje prijateljstvo in sodelovanje. V ostalem pa poudarjajo fašistični listi, da se že kažejo posledice Göringovega poseta v Rimu v tem, da bo morala razorožitvena konferenca znova odgoditi svoje razprave in čakati na uspeh Mussolinijeve posredovalne akcije.

London, 11. novembra. r. V tukajš-

daj je prejela angleška vlada službeno obvestilo italijanske vlade, ki pojasnjuje pravi namen poseta. Kakor v zvezi s tem poročajo »Times«, Hitler v svojem pismu na Mussolinija ni stavil nikakih konkretnih predlogov in zaradi tega v angleških krogih izključujejo, da bi bila Nemčija dala inicijativo za sklicanje konference štirih velesil. Nasprotno imajo v londonskih krogih vtis, da vztraja Nemčija pri svojem stališču in samo čaka, da se ji da možnost nadaljnega sodelovanja v mednarodni akciji za razorožitev. Glede svojega sodelovanja niti ne stavi kakih posebnih pogojev glede procedure, marveč se sklicuje samo na svoje načelno stališče, t. j. da se ji prizna popolna enakopravnost. Na drugi strani pa daje indirektno na inicijativa Nemčije Mussoliniju priliko, da povede akcijo, ki bi dovela do direktnih stikov med štirimi velesilami. Vse kaže, da je Hitler pripravljen upoštevati nasvete Rima, naj bo pomirlijejši in zmernejši. »Daily Telegraph« pa smatra za verjetno, da bo Mussolini že v prihodnjih dneh začel sondirati teren v Parizu in Londonu v svrhu sklicanja konference štirih velesil. Po informacijah lista želi Mussolini, da bi se ta konferenca sestala čim prej. Te informacije potrjuje tudi »Morning Post«, ki pravi, da Mussolini samo še čaka na nemške volitve, ki bodo dale Hitlerju svobodne roke, da bo lahko samostojno vodil vso politiko. Takoj nato bo Mus-

solini predlagal, naj se skliče konferenca štirih, ki naj išče sredstva in pota za povratak Nemčije v Zenevo.

Rim, 11. novembra. r. Z obiskom Göringa v Rimu se bavi tudi današnji uvodnik v glasilo zunanjega urada »Giornale d'Italia«, ki nastopa zoper obnovitev razorožitvene konference, ker na njej ni zastopnika Nemčije, brez katere se po mnenju lista ne da ničesar podvzeti niti v razorožitvenem vprašanju niti v kateremkoli drugem evropskem problemu. Stremeti je treba za to, da bo Nemčija spet aktivno sodelovala pri reševanju razorožitvenega problema. Zato pa je treba prej izpolniti nekatere pogoje. Treba je počakati na izid ljudskega glasovanja v nadi, da po teh volitvah svoboda gibanja državne vlade ne bo vezana. Dalje je treba najti nova pota za diplomatska pogajanja, kajti Nemčija se sedaj ne more več vrniti v Zenevo. Končno se nasproti Nemčiji ne smejo zavzeti dogmatične pozicije, niti jo postavljati pred gotova dejstva, temveč ji je treba iti na roko s preudarnostjo in pravičnostjo. List poziva h koncu velesil, naj zaradi odgovornosti napnejo vse sile, da se zopet obnovijo mednarodni odnosi in dosežejo konkretne akcije.

Hitler ponuja pakt Poljski in ČSR?

London, 11. novembra. r. »Morning Post« objavlja informacije iz Berlina, da je Hitler ponudil Poljski in Češkoslovaški sklenitev nenapadalnega pakta. Poljska bi po informacijah lista pristala na tak pakt samo v primeru, da dobi od berlinske vlade zadostne garancije za nedotakljivost poljsko-nemške meje.

Gandhija sprejemajo sedaj z gnili miši

Bombay, 11. novembra. r. Na zborovanju v Nagpuru so Gandhija obmetavali z gnili miši, tako da je moral zapustiti govorniško tribuno. Ta dogodek je brez primera v Gandhijevem življenju in značilen za vedno večjo nepopolnost, ki sproti sedaj nekoč po vsej Indiji čašče-nega Mahatmo.

Ali se pripravljamo na mir?

Danes je edini dan v letu, posvečen propagandi za mir

Ljubljana, 11. novembra. Na vprašanje, ali se pripravljamo na vojno, bi lažje odgovorili. Vojni duh namreč ni bil še nikdar večji idol kot dandanes, nikdar še ni bil tako močan ter še ni nikdar tako triumfiral. Na vojno niti ne gledajo zdaj mnogi kot na potrebno zlo, nego kot na potrebno dobro. V vojni vidijo odrešenje, pa tudi uresničenje svojih idej. Pacifizma zdaj marsikje ne smejo niti zagovarjati, veleizdajalec si, če se zavzame za mir med narodi, za mir, ki so mu vzdeli obojevalci pesti pridevnik — gnul. Ali je že katere razorožitvena konferenca prinesla kaj pozitivnega? In ali se države na znotraj pripravljajo bolj na mir? Ali ni beseda »pripravljenost« svetelja kot mir? Ves svet se pripravlja na vojno, kdo še misli na mir, kdo se pripravlja na vojni mir, kdo se pripravlja na vojno?

Danes je mirovni dan, samo en dan v letu, ki je posvečen propagandi za mir, dočim so prav za prav vsi ostali dnevi posvečeni širjenju vojnega duha. Toda tudi tega dneva ljudje ne smejo povsod praznovati, a nikjer ga ne praznujejo tako, kot bi ga morali. Ta dan bi morala priti zahteva po miru do popolnega izraza, ta dan bi se morali dvigniti vsi pacifisti ter v množični zakliči vsemu svetu, da nočemo vojne, da smo napovedali vojno — vojno! Zdaj je čas, da utrjujemo mir, da širimo največje ideje vse zgodovine, ideje večnega miru ter sožitja med narodi. Pasivnost lahko postane usodna! V zavesti, da je mir neprestano ogrožen, da vojna lahko izbruhne tako nenadno kot 1. 1914, bi ne smeli niti trenutka držati rok križem. Če nam neprestano govorijo, da moramo biti pripravljeni na vojno, bi se tudi mi morali zavedati, da moramo biti pripravljeni na možnost vojne ter se pripravljati na to, da odpravimo za vedno možnost vojne.

Noben zagovornik vojne ne bo vedel povedati, zakaj bi bila vojna potrebna in kaj je njen smoter. Kako potrebna je bila vojna, nam je pokazalo svetovno klanje, ki smo nanj pozabili tako zgodaj... Vsek je lahko sprevredil, da je bilo vse brez smisla, da so imeli od vojne korist le zverji v človeški podobi, ki umirajo na Rivi, dočim so milijoni umirali zaradi njih pod zemljo, na zemlji, v nji, na vseh kontinentih so raztresene njihove kosti in zemlja pognojena z njihovo krvjo, povsod so se sledovi vojnih strahot, povsod tripmo zaradi vojne in zato, ker se pripravljamo na novo vojno. Lahko izgubimo vero v človeštvo, ko se po tisočletjih razvoja človeškega duha razum še ni dvignil nad pest, ko se zdaj ne upiramo dovolj divjim instinktom, ko se še vedno ne upremo propagandi in pripravljanju na vojno. Niti ne sprevidimo, da človeštvo preti pogin, kajti ves svet se oborožuje tako, da bi v bodoči vojni ne bil nihče zmagovalac, ampak bi bili vsi premaganci. In česar ne bi uničila ena vojna, bi jo uničila naslednja, kajti po logiki zagovornikov vojne so vojne večne, vojna sledi vojni, premagane se mora revanžirati itd. Če torej ne verujemo v mir, moramo in moremo le pričakovati konec človeštva. »Krona stvarstva« bo torej izgubila z zemeljske površine na svojstven način. Mnoga bitja so baje izumrla, ker so se spremenile življenjske

prilike, ker se je izpreverilo podnebje, ali da so jih izpodrinila višje razvita bitja. Človeku pa grozi konec na vzponu njegove civilizacije. Človek silji v pogin, ker radi bi močane zato, da silji v blaznost, da obojuje z njimi nerazsodnost, neumnost, da jih prepustijo službi temnim silam, atavizmu, in da z njimi pomaga zverskim instinktom do oblasti.

Ali je človek duhovno že res na najvišji stopnji, ki je ne more več prekorati? Ali se je njegov razvoj ustavil in ali je pravilna teorija, da razvoj sledi propad, tudi v tem primeru? Ta vprašanja se ti vsiljujejo, ko se zamisliš nad našo civilizacijo, ko se vprašuješ, kdaj se bo svet odločno odredel vojni. Lahko je obupati nad človeštvom, če je še toliko ljudi, ki sanjajo o »junaštvu«, ki hrepene po vojni, ki se ne zavedajo njene usodnosti ter se ne vprašujejo po smislu klanja. Lahko obupavaš, ko se ves svet pripravlja na vojno po 15 letih najstrašnejšega, svetovnega klanja.

Vendar ne smemo pozabiti, da je vojna imela vedno nasprotnike in da je najbrž tudi zdaj mnogo prijateljev miru, da jih je mnogo več, kot pred svetovno vojno. Pest se le dandanes krčevito in z vsemi sredstvi bori za oblast, ki jo je začela izgubljati. Silne množice hrepene po miru, sovražijo vojno ter nemo zahtevajo mir, zahtevajo in pričakujejo ga! Redki so, ki širijo idejo miru, toda ideja prodira čedalje bolj od človeka do človeka sama. Prodira ter se širi, ker je zdrava, ker ni v nasprotju z zdravim razumom, ker izvirja iz boljše človeške naravi. Moramo se zavedati tudi, da ljudstvo ni nikdar zagovarjalo vojne, da jo je prekinjalo kot največjo nesrečo in da je gnev zaradi trpljenja v zadnji vojni prikupil do vrhunce. Tudi nastopajoča generacija se ne bo mogla več ogreti za vojno, kajti časi so minili, ko so ljudje odevali vojno v nekakšnih romantičnih čar. Zdaj je doba stvarnosti, v kateri padajo čedalje bolj iluzije. Dandanes ne more več nihče pričarati mladini vojne kot nekaj vzvišenega. In kjer ni iluzij, zmaga prej ali slej razsodnost.

Ali smo res še tako daleč do spoznanja in priznanja, da je človek — človek, ne glede na narodnost, da bi ne smeli verovati v mir in ne pričakovati, da se bodo narodi začeli sporazumevati na miroljubni način? Nedvomno so se vpraševali skoraj vsi, ki so jim dali v roke orožje, naj kujejo »sovražnike«, zakaj ni zločin moriti baš v vojni, zakaj naj more povsem nedolžne ljudi in kakšen smisel ima vse to. Vpraševali so se, zakaj se ljudje ne sporazumejejo drugače in zakaj so prisiljeni sovražiti se. Zato jih tudi ni malo med njimi, ki so spoznali, kdo dela vojno, od kod izvira zlo in kako bi ga lahko preprečili. Spoznali so, da so vojne ne le nepotrebne in škodljive, temveč tudi zločin. Za nje ne zvene besede, da je vojna zločin, prazno in da vojne ne sme več biti, kot fraza.

Zato verujemo v čas, ko si narodi ne bodo šli nasproti več z orožjem, ampak naproti z odprtimi rokami in srci, ko ne bomo več drug drugemu sovražniki, nego bratje ter bomo zavrgli orožje, če nam ga bo vsilili v roke kdorkoli. Na tisti čas se pa moramo pripravljati in verujemo, da se nanj pripravljajo množice.

Koncert pnskega društva „Vardar“

Čeprav smo zadnje dni preplavljeni s koncerti, so dosegli Vardarci snoči lep uspeh

Ljubljana, 11. novembra.

Na svoji koncertni turneji, ki se vrši še v okviru praznovanja 25letnega obstanca, je slovensko pevsko društvo »Vardar« 9. t. in prišlo tudi v Ljubljano, kjer je pod svojimi glasbenimi voditeljem prof. Brnobičem priredilo v Unioni snoči koncert. Pevsko društvo »Vardar« je bilo ustanovljeno leta 1907, torej še pod turški »pravop«. Petje pa se je v teh krajih gojilo seveda le po domovih in pri domačih slavnostih in svatbah že davno prej. Pesem pa ni služila samo zabavi, temveč je bila tudi obenem močna vez, ki je v onih težkih časih povezovala v skupino, krepko eno po turškem kritičnem vzdušju našega rojaka. Seje z uveljavljenim mladostniškim režimom je ta raja začela nekako slobodnejše dihati in tudi pevsko društvo, med njimi »Vardar«, se deseklet potrditev pravil ter dovoljenje za javne nastope. Prirejali so se koncerti, na katerih so se poleg turških nede tudi jugoslovanske borbene pesmi, tako n. pr. Zajčev »U boj, u boj«, ki pa so mu morali izpremeniti besedilo. V originalu se glasilo: »U boj, u boj, mač iz toka, brat, nek Turčin zna kako mremo mi, beli pa so:« »U lov, u lov, na trčite brat, nek lisca zna, ja idejo mi!« Kakor v večini naših jugoslovanskih mestih je tudi v Skopju bil »an on«, ki je kot glasbeni večak dal »Vardar« resnejši glasbeni pokret. Bil je to gimnastični glasbeni učitelj Jan Mornar ali Mornarovič, ki je sam imenoval, za njim je prevel glasbeno vodstvo Pera Ilić, ki društvo vodil do osvobođenja v l. 1912, kolikor se je dalo, še med svetovno vojno, in potem do prihoda prof. Brnobiča, ki je tako rekoč prvi kvalificirani učitelj in pevsodja »Vardarja«.

Ob izjavi petindvajsetletnici, ki jo je Vardar praznoval v začetku januarja, kaj slovenski, je podaril društvu kralj Aleksander I. kresno zastavo ter dovolil, da prevzame zaščitno društvo prestolonaslednjega Petra. Na jubilejnih koncertih »Vardarja« se je letos izvajala tudi Satnarijeva »Jetejeva« priredba 1. novembra je kralj »Vardar« na turneji ter do sedaj prišel koncerte v Skopju, Nišu, Beogradu, Zagrebu, včeraj Ljubljani. Danes bo koncert v Mariboru (Mariborski Gl. M. je tudi »Vardarja« častni član), poslednji pa bo v Sarajevu. Na naporni in prav gotovo tudi z velikimi stroški izrejeni turneji se bodo paveli miliji 16

dnf. Kjerkoli so do sedaj ti mladi, simpatični, razvurteni pevci koncertirali, povsod so jih sprejemali z odprtimi rokami. Tudi ljubljansko občinstvo, zlasti pa pevci, so jih s prijaznim pozdravom pričakovali v četrtek na kolodvoru. Žal le, da jim vreme ni naklonjeno. Vardarci so po večini sami mladi ljudje. Je okoli 80 pevk v pestrih narodnih nošah in okoli 50 pevcev najraznovrstnejših poklicev. Največ je obrtnikov, trgovskih pomočnikov, a med njimi so tudi študentje in uradniki. Spremlja jih predsednik Panta Jovanović, direktor trg. Akademije. Unionska dvorana se je včeraj le počasi napolnila. No, kljub temu, da smo tako rekoč ravnokar preplavljeni s koncerti, se je nabralo v Unioni dokaj publike. Zlasti je bilo mnogo, in to zelo navdušene mladine. V prvem, ceremonijalnem delu, so nam Vardarci predstavlili svojo lepo zastavo, za peli državno himno, predsednik pa je v nekaj dolgem govoru orisal postanek in razvoj društva in pojasnil njegove cilje. Nato pa so pevci zapeli svoje društveno geslo. Po kratkem odmoru smo poslušali trodelni koncert, pri katerem sta možki in mešani zbor izvajala niz solidnih, krepko donečih po večini folklorno barvanih domačih kompozicij renege, cerkvenega in nato vselega, šegavega, glasbeno udarnega značaja. Bile so to cerkvene skladbe Brnobiča, Bortnanskega, Čajkovskega, Makarova in Mokranjca, v drugem in tretjem delu pa stvarji Mokranjca, Gajdoviča, Šijačkova, Lhotke, Milojevića, Pastirčiča, Laioviča, dva zbora Gotovca in en zbor Biničkova. Pesmi so anonimo užizale in pevci so morali marsikatero ponoviti. Pod anretnim vodstvom pevovodje Brnobiča pojo Vardarci kornično, krepko zaokroženo, kot mladi ljudje sicer semertam nekoliko kričavo, a so imenito disciplinirani, strnjeni v isto glasovno enoto ter pojo vse na pamet. Prav veselje jih je bilo poslušati. Izvrsno go pripravljali, program pa bi brez škode vendarle lahko malo skrajšali. Po prvem odmoru je pevec predsednik Hubadove župe g. dr. Švigelj izročil kot pevski dar lep venec ter čestitil k velikim uspehom in k častni pevski petindvajsetletnici. Občinstvo je osemkrat vse pevske točke z burnim odobravanjem in živahnimi bodrilnimi klici. Takega probnega uspeha, kakršnega so »Vardarci« doživeli včeraj v Ljubljani, jim želimo tudi v Mariboru in pri vsem nadaljnjem njihovem delu. —č.

Gasilci zborujejo

Ljubljana, 11. novembra.

Prostovoljno gasilno društvo Ljubljana-Siška je imelo po novem gasilskem zakonu v četrtek zvečer izredno skupščino, ki sta ji prisostvovala tudi magistratni direktor g. Jančigaj ter zastopnik gasilske župe Ljubljana g. Roš. Članstvo je prisostvovalo skupščini v slavnostnem kroju. Načelnik g. Rudolf Mlakar je otvoril skupščino s pozdravom zastopnika mestne občine in častnega člana društva g. Jančigaja ter zastopnika župe Ljubljana. Po načelnikovem pozdravnem govoru ter poročilih funkcionarjev je bil soglasno in z navdušenim odobravanjem vsega članstva izvoljen za predsednika bivši načelnik Rudolf Mlakar, za poveljnika Pavle Kroupa, za njegovega namestnika Josip Lepša, za blagajnika Josip Cerne, za tajnika Andrej Belič, za poveljnika sanitetnega oddelka pa Slavko Hočevar.

Po volitvah je novizvoljeni predsednik pred članstvom svečano prisegel, potem je bilo pa zaprišeeno še članstvo. Končno je predsednik prečital udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju ter ministru dr. Hanžeku, kar je članstvo sprejelo z viharim odobravanjem. S tem je bila skupščina zaključena.

Smartno pri Litiji, 10. nov.

Včeraj zvečer je imela naša gasilska četa občni zbor, ki so mu prisostvovali vsi gasilci z zaslužnim načelnikom Maksom Kovarčičem na čelu, v zastopstvu litijske gasilske župe g. Franc Lajovic, v zastopstvu občinske uprave pa župan g. Jože Strman. Po uvodnih formalnostih in ozdravah so prišla na vrsto poročila družbenih funkcionarjev, ki so bila z odobravanjem sprejeta. Pred volitvami novega upravnega odbora se je spomnil predsednik pred kratkim umrlega pobočnika gasilske čete agligna Franceta Ilovaja. V novi odbori so bili izvoljeni za predsednika Maks Kovarčič, za poveljnika Janez Adamčič, za njegovega namestnika Pavel Potisek, za tajnika Viktor Flisek, za blagajnika Martin Adamčič, za četnike Anton Breznikar, Ivan Kepa, Jakob Škoda in Jože Vozel, za zastavonošo ponovno Martin Preloga, za njegovega namestnika Ivan Rujavec. V nadzorstvo so bili izvoljeni Fr. Jeriha, Jakob Škoda st., Filip Košir in Ivan Mrzel.

Sedila je zaprisega predsednika in članov. Tako lepega gasilskega zborovanja v Smartnem še nismo imeli. Z občnega zbora je bila poslana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru ter prozjavna brzojavka ministru za telesno vzgojo dr. Hanžeku.

Iz Hrastnika

— Ustanovni občni zbor NSZ v Hrastniku. Na inicijativno Narodne odbrane in društva rudniških namestencev se je takoj po volitvah v Delavsko zbornico začelo med nacionalnim delavstvom s pripravami za ustanovitev nacionalne srokovne delavske organizacije. Veliko zanimanje med delavstvom je te priprave samo pospešilo, in tako se bo že v nedeljo popoldne ob 16. vršil v gostilni g. Roša, ustanovni občni zbor. Dostop na občni zbor bo samo proti vabilu. Vabljani naj se zavedajo koristi in potrebe lastne nacionalne organizacije in se naj občejo, da so tudi oni zainteresirani na pravilnem pojmovanju delavskih vprašanj. O pomenu in namenu organizacije bo poročal g. dr. Joža Bohinjec iz Ljubljane. Na dnevnem redu so tudi volitve novega odbora.

— Prvi smučarji na Mrzlici. Danes teden je na Mrzlici zapadlo okrog 30 cm snega. Najbolj navdušenim smučarjem iz Hrastnika in Trbovelj seveda žilica ni dala miru in so se v nedeljo dopoldne napotili na Mrzlico. Pravilo so, da je bila smuka do 11. ure dobra, ker je bil sneg suh. Ker se nam občejo, da v huda zima, bo gotovo imela letos Mrzlica obilo navdušenih prijateljev belega sporta, posebno, ker je

Germona g. Gostič, njegovega očeta g. Janko. Opero dirigira kapelnik Stritof, režija je Kreftova. Predstava je izven abonmaja. Generalika, ki se je vršila včeraj je dokaz, da bomo imeli zvečer operno predstavo na izredno visoki stopnji!

Ljubljanska opera pripravlja krstno predstavo Pimat - Bravničarjeve operete »Stoji, stoji Ljubljana«. Premijera bo prihodnji teden.

Dijaska predstava. V petek dne 17. t. m. popoldne bo v operi dijaška predstava Poje se poljska opera »Halka«.

Pred predstavo bo govoril o poljski kulturi prof. dr. Mole.

Belešnica

Kolebar.

Danes: Sobota, 11. novembra katoličani: Martin, Višnjica, pravoslavni 29. oktobra.

Jutri: Nedelja, 12. novembra katoličani: Martin p. Davorin, pravoslavni 30. oktobra.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Titani neba.

Kino Ideal: Tri sestre.

Kino Dvor: Zena brez pižame.

ZKD: Otrokova pravica ob 14.15 v kinu Matici.

Kino Šiška: Paprika.

Društvo »Soča« predavanje dr. Spektorskega ob 20.30 pri »Levu«.

Predavanje dr. Ozvalda ob 19. v pritlični dvorani v Zbornici za Tol.

Sentjakobsko gledališče »Deseti brate ob 20.15 v Mestnem domu.

Zbor sokolstva v Narodnem domu ob 18.30.

Pozdravni večer sokolstva na Taboru ob 21.

Prireditve v nedeljo.

Kino Matica: Titani neba.

Kino Ideal: Tri sestre.

Kino Dvor: Zena brez pižame.

ZKD: Otrokova pravica ob 14.15 v kinu Matici.

Kino Šiška: Paprika.

Sentpeterska CM podružnica »Martinov večer« ob 20. v steklenem salonu glavne kolodvora.

Sokol na Viču družabni večer ob 20. v Sokolskem domu.

Sentjakobsko gledališče »Deseti brate ob 20.15 v Mestnem domu.

Občni zbor dravske oblasti Ferijalne Saveza ob 10. na čl. drž. realni gimnaziji na Poljanah.

Konferenca železniških upokojencev ob 10. v veliki dvorani Delavske zbornice.

Lutkovno gledališče Ljubljanskega Sokola ob 16. »Gašperček prvi« v Ljubljani.

Sport.

Lahkotletski miting Ilirije in damski cross country ob 10. na letnem telovadšču Ljubljanskega Sokola.

Ilirija: ISSK Maribor, prvenstvena tekma ob 14.30 na igrišču Ilirije.

Dežurne lekarne.

Danes in jutri: Mr. Kuralt, Gosposvet, ska cesta 10 in Sušnik, Mariljin trg 5.

Izpod sita

Gospod urednik! Bil sem priča kaj čudnega ali če hočete čisto navadnega prizora. Dve deklici sta bili okradeni. Tat je izginil brez sledu — niti prstnih odtisov ni pustil, seveda v kolikor sta deklici mogli to sami ugotoviti. Sami? Seveda sami, kajti ko sta naznanili sefinji tatvino se jima je rogala v obraz: »Prav vama je.« — Sam sem slišal to. — Pristopil sem k eni izmed deklic in vprašal, kaj naj to pomeni. Povedala mi je solznih oči, s preplašenim pogledom, da je to že tretji primer in da se gospodinj ne zdi vredno naznanjati teh »malenkostnih« tatvin. Vsakokrat trpti s tovarišico okrog 200 Din škode.

Ko pa je tat — drugič je bilo menda to — prebrskat omaro in žepe oblek v tej omari nekega trgovca v isti hiši, ne da bi odnesel le eno paro, so alarmirali kar štiri detektive, ki so res izsledili v nekaj dneh nesrečnega dolgooprtežja.

Kdor ima — lahko doseže vse, tudi zaščito in pravico, v kolikor ni problematičen. Vsi drugi pa morajo molče prenašati vse mogoče nezgode — pa še privoščijo jim to ljubeznjivi sopreivalci našega planeta.

Iz Kranja

— Cerkvni koncert »Ljubljanskega Zvonca«. Prvikrat je bil menda v naši župni cerkvi koncert. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« iz Ljubljane je v proslavo stoletnice rojstva največjega hrvaškega skladatelja Iv. pl. Zajca priredilo ta koncert in prineslo s tem v glasbeno mrtvilo našega mesta precej življenja. Naše meščanstvo in okolica sta se razbujala in župna cerkev je bila nabito polna. Šaljivi pravijo, da bi bilo zmerom treba v cerkvi pobirati vstopnino, pa bi bila ta vedno polna. Večakor vsa čast pevcev za naravnost vzorno izvedbo skladb, saj so Kranjčanom nudili prvovrsten glasbeni užitek. Zlasti sta se doimila poslušalcev Zajčev oratorij in kantata, prav redki na so doleteli odlično izvajani orgelski skladbi Bachov in Svetelov preludij. A kljub temu pričakujemo, da nas bo »Ljubljanski Zvon« še in še obiskal, saj je bil poleg kulturnega tudi emotivni uspeh dober.

— Uprava Mestne hranilnice se je konstituirala. Na seji upravnega odbora Mestne hranilnice v sredo popoldne so bili izvoljeni sledeti člani ravnatelstva: g. Holzacker Franc (predsednik), Adamčič Anton (podpredsednik), Berjak Franc, dr. Crobath Fred, Majdič Joško in Sirc Franc (pisarniški ravnatelj).

— Zopet tatvina. V noči od torke na sredo je neznan tat ukradel g. Jeriču Petru, prevozniku in žagarju, komaj pred anim mešerem kupljeno novo vozno plahto in eno odejo, ki ju je razobel v vrtnem paviljonu hotela »Stare počte«, da bi se posušili. Isti tat na je izmaknil še eno odejo iz avtomobila posestnika in avtozvoščka g. Ermana. Figar avto je lakrat stal pred hotelom. S tem sta bila imenovana oškodovana na 600 Din. Orožniki so storilce že na sledu.

— Sokolsko društvo v Kranju sklicuje ob trdnem jubileju prvega namestnika slovesne Saveza SKJ brata Engelberta Gana zbor članstva, naraščala in teče. Zbor bo jutri ob 10. v telovadnici Narodnega doma. Zdravo! — Uprava.

— Delo Kolašice. Prav te dni pobirajo naše požrtvovalne Kolašice darove za božičnico, ki jo bo Kolo jugoslovanskih sester priredilo mestnim siromakom. Priprizani smo, da plemenita prošnja ne bo nikjer nateleta na gluha ušesa.

„Titani neba“ in „Klic narave“

Najveličastnejše in najgrandioznejše, kar je dosegla filmska industrija

Ljubljana, 11. novembra. Film »Titani neba«, ki so ga včeraj pričeli vrteti v kinu Matici, je tudi tital med filmi, na »Klicu narave«, ki ga je napravila naš znani fotomater Cvetlo Švigelj in ga sinoči že drugič pokazal v Delavski zbornici, pa ni prav nič tinitanskega in tudi prav, prav malo filmskega, vendar smo pa oba filma postavili vstric, saj so »Titani neba« najveličastnejši in najgrandioznejši, kar je dosegla filmska industrija, obenem pa nam z vso prepričevalnostjo kažejo največje zmagovalce človeškega duha nad elementi, a »Klic narave« nas vodi v že skoraj pozabljeno dobo prvih filmskih pričetkov.

Distanca med obema filmoma je ogromna: na eni strani buči najmočnejša himna zmage človeka nad zrakom in nas žene v obdobjanje filmske tehnike, ki ne pozna nobenih zaprek več, na drugi strani pa prvi primitivni elementi premikajoč se fotografije, namreč vlak, vlak in spet vlak ter voda, pa naj teče ali curlija. Tudi v zefirju trepetajoč in v vetru vihrajoče veje brez krave in ovčke smo obdvovali na teh premikajočih se fotografijah. Ze samo zato, ker so se premikale, vendar pa te fotografije še davno niso bile film v današnjem pomenu besede. Tudi Cvetlo Švigelj je napravil že mnogo prav dobrih fotografij in nam sedaj pokazal tudi nekaj podobnih pregibajočih se fotografij in nič več, ker o filmu kot takem pri »Klicu narave« še ne moremo govoriti. Pri tem pa moramo ponoviti in še poudariti, da je več njegovih premikajočih se fotografij izvrstnih, čeprav niso film v današnjem pomenu besede, temveč nam prikazujejo le zarodek današnje, od mirne fotografije v bistvu popolnoma različne filmske umetnosti. Svojo nalogo ali pa morda tudi svoj namen je pa Cvetlo Švigelj vendar prav imenito opravil. »Take lepe stvari lahko vsakdo napravi z materialom firme, ki jo imam čast zastopati in priporočati kot direktor ali vicedirektor firme« je predrizljivo »Klic narave« in zato tudi sijajna reklama, ki menda ni zbudila samo šbežnih pogledov in romantičnih vtisov.

»Titani neba« so film, ki o niem prav reeno trdimo, da je v resnici vreden največje občudovanja. Kdor ima le trohico čista za napredek človeštva, za močnost in srčno plemenitost, a tudi za umetnost v fotografiji, nam bo to navdušeno pritrilil. Morda je bil celo onim vseh, ki so z barabsko brezsrčnim krotanostim motili najbolj presunljive prizore. Severoameriške države so dale svoje ladavce z značno floto na razpolago, da počaste smolnim podoficijem. Rikaria, ki je žrtvoval življenje za tovariša, o katerem je menil, da je njegov najhujši sovražnik.

Ze priletni podoficij in šefmehanik Windy Riker je moister v svoji stroki, a lahko živ veseljak, ki ga vedno polomi, ker le predr gleda v kavarček. Teza simpatična moža igra Wallace Beerly, ki je velik v

skrajno komičnih, enako velik pa tudi v najbolj pretresljivih tragičnih scenah. V lahkomiselni nagajivosti Windy razžalosti svojega tovariša Steveta, češ, da mu nevesta ni zvesta, Windy je tepen, kar nikakor ne more pozabiti, zlasti pa zato gleda Steveta po strani, ker ga vsi smatrajo za Windyjevega naslednika. Wyndiju je služba vse in se zato celo ne oženi a svojo Mame, ki ga čaka že 16 let. Zaradi pretepa a Stevetom ga zapro, da šele na morju dohiti matično ladjo.

Nič ne pomaga več, stari šef mehanik je degradiran, na njegovo mesto pa imenovan Steve. Sovražstvo razjeda Windija. Pri drznem zračnem manevru se Stevetovemu letalu odloili krilo. Steve se reši s padalom in si pri padcu na pečine v viharjem morju zlomi nogo, pilotu se pa padalo zaplete v letalo, pače z njim v morje in izrine. Nesrečo opazi Windy in hiti na pomoč. Srečno pristane na pilotom in hiti Steveta reševati iz valov. Pilotu treščijo valovi ob skalo in Windy z nadčloveškim naporom na glavi težko ranjena ga pilota potegne na breg in reši tudi Steveta na kopno. Windy oba ranjenca obveže, a rešitve ni od nikoder, ker letalci ne morejo najti ponesrečenca zaradi megie. Preti jim smrt od gladi in po radiju na letalu čujejo, da je breuspešno iskanje ustavljeno, matična ladja pa mora odpluti drugam. Čeprav Windy ne zna pilotirati, se odloči, da ponesre ranjenca na ladjo. Steve mu brani, ker je preverjen, da se bo letalo razbilo vsaj pri aterianju. Windy tolaži Steveta, da mu je nevesta bila vedno zvesta, a Stevetu se že blede in se mu bliža smrt. Windy položi nezavestnega pilota v letalo, Steveta pa priveže na krilo in po njegovih navodilih dvigne letalo ter leti proti ladji. Srečno jo naide, pri pristanku se pa letalo res razbije in vname. Steve in pilot ostaneta pri življenju. Windyja pa potegnejo iz plamena tako opečnega, da izdihne. Pretresljive in veličastne so ceremonije Windyjevega pogreba, ko ga spuste v morje v navzočnosti rešenega Steveta in pilota.

Vse, kar morejo silne Severoameriške države pokazati na morju in v zraku, vidimo v tem filmu v prekrasnih, res umetniških fotografijah. Skupinske poete, kjer seduje 180 letal, boje med letali in tremi Zeppelin, neverjetne akrobacije v skupinah, bombardiranje mest iz letal, obstreljevanje prave križarke z dreduota, drugo pa razbijejo in potopne bombe iz letal, ko letalo iz višine 12.000 m kakor jastremit padejo tik do ladje, vidimo pa tudi, kako treščita dva letala v zraku skupaj, seveda pa tudi ogromno matično ladjo, ki nosi nesteto avijonov, in vse življenje na njej ter v veseljem pristanišču.

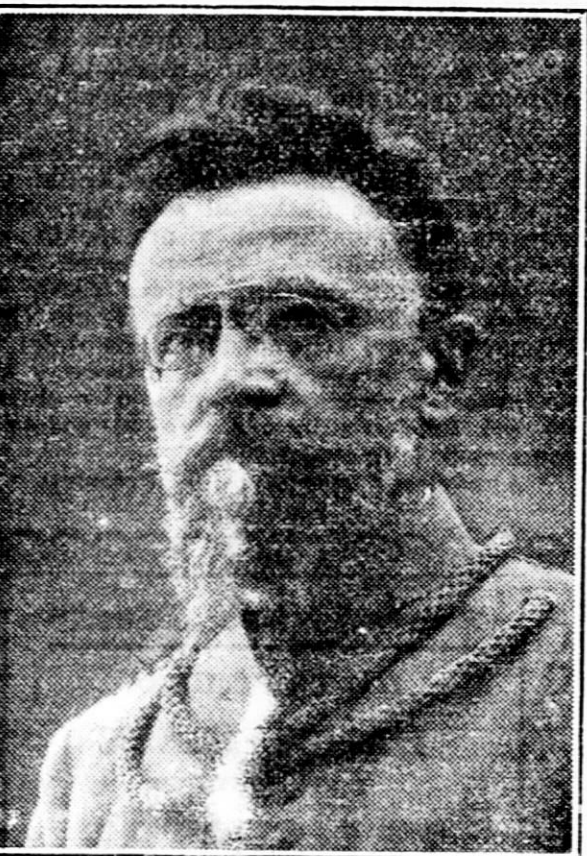
Malo fantastične misli nas obhajajo pri tem filmu. Kdaj bomo imeli take morske kolose, kdaj toliko zračnih titanov. Še dolgo ne, zato imamo pa dosti takih fantov!

Engelbert Gangl 60 letnik

Življenje moža, ki mu je bilo delo za skupnost vedno najvišji ukaz

Ljubljana, 11. novembra. Sedmi križ si bo naprtil na ramena jutri eden najmarljivejših javnih delavcev med nami in eden najidealnejših — naš brat Engelbert Gangl.

Po njegovi lastni želji bi moral biti on sam neznatna edinka, tihi član velike slovenske in sokolske družine, ki koristi le skupnosti in ne svojemu imenu. Gangl je eden tistih redkih mož med nami, ki niso nikdar živeli in delali zase in svoje ime ali svojo osebo čast, nego vedno le za čast našega naroda, njegovo svobodo in čast ponesnega sokolskega prapora. V tej svoji tihosti skromnosti je živel in delal, v njej so mu potekala leta in v njej je dal svojemu narodu vse, s čimer bi se moral oddolžiti vsak sin svojemu narodu. Njegovo ime je danes znano daleč izven mej naše domovine, blagodejnost njegovega dela smo občutili vsi, naj si bo kot otroci, ko smo uživali v njegovih povestih, ali odrasli, ko smo bili ponosni na sokolsko delo, bogati plod tudi Ganglovega truda, ali sicer v javnem življenju.

Engelbert Gangl je bil rojen 12. novembra 1873 v Metliki kot prvorojeni sin ugodnih staršev. Po končani ljudski šoli v Metliki in nižji gimnaziji v Novem mestu je dovršil učiteljsko šolo v Ljubljani in nastopil 1. 1892 svoje prvo službeno mesto v Budanjah nad Vipavo. Že tedaj pozneje je prišel v Ljubljano na mestno šolo, vendar pa je bil tudi tu le kratek čas, ker je po uspešno dovršenih pedagoških študijah na Dunaju v letih 1901 do 1903 učiteljeval v pripravljalnem razredu idrijske mestne realke, ki je bila kasneje podzavljena. V Idriji je ostal polnih 13 let in zapustil tam svoje najlepše spomine na začetne dneve vzgojnega in sokolskega dela. Še danes šteje svoja idrijska leta med najlepša.

Dasi je Engelbert Gangl še v predvojnem času dal svojemu delu največji razmah, je ipak isto izpopolnil šele v naši svobodni državi, kjer so njegove sokolske misli in besede navduševale tisoče in tisoče Sokolov in kjer je njegovo delo našlo res plodna tla. Ako želimo njegovo dosedanje delo omeniti kolikor toliko točno, ga moramo razčleniti na tri smeri, ki jim je Gangl posvečal največjo pozornost in v katerih je dosegel tudi najlepše uspehe.

S svojim

književnim in publicističnim delom

je Gangl začel prav kmalu po dovršenem učiteljskem. Že leta 1898 je bil izvoljen v predsedništvo Učiteljske zveze in v uredništvo »Učiteljskega tovariša«, ki mu je bil prvih pet let sourednik in nadaljnjih 16 let glavni urednik in pisec vseh najvažnejših idejnih člankov. Še leto dni prej, t. j. leta 1897, je izdal že prvo zbirko svojih pesmi »Iz luči in temo«, v kateri sta mu bila vzor Stritar in Gregorčič. Upošteval je važnost mladinskih časopisov je 1900. osnoval »Zvonček« in mu bil urednik in eden glavnih sourednikov skoraj četrstletja. 1907 je osnoval »Domače ognjišče« in leto kasneje »Našo bodočnost«, predhodnico današnjega »Sokolca«. Enako živahno, kakor publicistično in novinarsko delo, mu je bilo tudi književno udejstvovanje. Od pesmi so zlasti znana njegova dela »Moje obzorje«, »Pisanice«, »Pesma« itd., dalje drame »Materine sanje«, »Dedščina«, »Irpina«, »Sine«, »Sad greha«, »Sfinga« in dramatičnija »Krst pri Savici«, ki jo je napisal ob stoletnici Prešernovega rojstva, a od povesti »Veliki trogovec«, »Trije rodovi«, »Beli rojaki«, v katerih je ovekovečil našega dobrega in postnega belokranjskega človeka, in še nebroj drugih del, raztresenih po mnogih letnikih »Ljubljanskega Zvona«, »Slovana« in drugih časopisov. Od 1898 do 1905 je bil tudi književni kritik »Slovenskega Naroda« in dopisnik »Tržaške edinstvo«. Nekatera njegovih del bodo pod naslovom »Moja pote« v kratkem izšla v 10 zvezkih, od katerih prvih pet je izšlo ravno te dni. Zlasti ploden je bil v mladinski književnosti in je izšlo 7 knjig njegovih »Zbranih spisov za mladino«, ki jih je naša mladina res tudi z največjo privrčnostjo sprejela, ker je Gangl znal prvi med našimi pisatelji čutiti »njo in se vrniti v miselnost njihovih srečnih, najlepših, brezskrbnih let.

V svojem

učiteljskem delu

je Gangl dosegel enako najlepše uspehe in ga smemo smelo šteti med prve in najboljše organizatorje ne le slovenskega učitelstva, nego tudi jugoslovenskega. Poleg njegovega dela v »Učiteljskem tovarišu«, ki smo ga že omenili, je važno za spoznavanje njegove res kremenite in iskrene, široke jugoslovenske duše dejstvo, da je l. 1906. sodeloval v Beogradu pri proslavi 25letnice Zveze srbskega učitelstva. Že tedaj je s se nekatere iskreni rodoljublji želel osnovati skupno jugoslovensko učiteljsko zvezo, vendar pa ta akcija zaradi političnih zaprek ni uspela, a Gangl je padel v nemost pri avstrijskih mogotcih, kar so njegovi politični nasprotniki izrabili zlasti med svetovno vojno. Njegova je bila misel ustanoviti Učiteljske tiskarne, tvornice sokolskih zvezkov in tvornice učil, a bodisi

posredno, bodisi neposredno je sodeloval tudi pri ustanavljanju Rezervnega sklada JUU, Učiteljske hranilnice in posojilnice in Društva za zgradbo učiteljskega konvikta. Radi svojih zaslug je bil takoj po svetovni vojni imenovan za pokrajinskega sokolskega nadzornika, katero službo je opravljal do l. 1927, ko je bil po polnih 35 letih državne službe upokojen. Še v prvih letih svojega dela je bil imenovan za častnega člana bivšega Slovenskega učiteljskega društva, l. 1905. za pravega člana Hrvatskega pedagoškega književnega zbora v Zagrebu in l. 1907. za pravega člana Zem. Ust. Spol. Jednot. učitel. v Kra. Českem.

Učiteljsko ni bil vedno le vzoren svetovalec, tovariš in sobojevnik, nego enako tudi borec za čast in dostojanstvo vzgojiteljskega stanu.

Sokolsko delo

Še predvojnega našega Sokola in pozneje našega jugoslovenskega sokolstva je tako tesno povezano z imenom brata Engelberta Gangla, da isti v pravem pomenu besede lahko predstavlja ponosnega in borbenega slovenskega in jugoslovenskega Sokola.

Že l. 1902. se je pričel nadvse živahno udejstvovati v tem delu in je le nekaj let kasneje postal predsednik društva »Sokol« in v Litiji. Takoj nato si ga je na čelo postavilo domače idrijsko Sokolsko društvo in je bil l. 1910. na glavni župni skupščini v Logatcu izvoljen za župnega starosta, l. 1911 pa tudi za idrijskega društvenega starosta. Kot iskren, ponosen in zaveden Sokol je izpolnjeval svoje dolžnosti vedno v največjo korist društva in župe in je nemala njegova zasluga, da se je ta Sokol tedaj tako lepo razvil. Na vsakem sestanku in ob vsaki priliki je v debato posegal s svojo energično besedo in dobival vedno več novih pristavev, ki so verjeli sveto sokolski ideji že radi Ganglovega nadvse idealnega in požrtvovalnega dela, s katerim je bil vedno vsakemu lahko najlepši vzgled. V tistih letih je pričel pisati tudi v razne sokolske časopise in predvsem v »Vestnik idrijske sokolske župe«. Ko so si pozneje sokolske župe Kranj, Ljubljana, Idrija in Novo mesto ustanovile svoj skupni župni vestnik, je tudi v njem objavil mnogo svojih misli in smernic v prid vsemu sokolstvu. Leta 1913. je objavil v »Slovenskem Sokolu«, ki je bil tedaj pod uredništvom brata dr. Viktorja Murnika, navdušen članek »V 50. jubilejno leto slovenskega sokolstva«, v katerem je javnost opozarjal na to lepo in prepotrebno nacionalno organizacijo, katere 70. jubilej je kot prvi podstarosta Sokola kralj, Jugoslavije lani doživel še vedno čil in elastičen v svojem sokolskem delu.

Med svetovno vojno sokolsko delo ni bilo tako vidno in javno, vendar pa so v srohi vseh Sokolov tlele žive iskre, ki so v naši novi, svobodni državi zagorele spet z ogromnim plamenom in zbrale pod sokolske prapore sto tisoč vojščakov Tyrševih idej in jugoslovenskega nacionalizma. Takoj po prevratu je Gangl nadaljeval svoje začeto delo v Slovenski sokolski zvezi, kjer je prevzel mesti načelnika izobraževalnega in novinarskega oddelka in je tudi v začetku l. 1919. sam urejeval list »Sokol« in mu z vzornimi članki daljavo pravo smer. Na znanem sokolskem saboru v Novem Sadu na Vidov dan l. 1919. je bil izvoljen v savezno starešinstvo, dve leti kasneje na skupščini v Osijeku za namestnika saveznega staroste in l. 1924. na savezni skupščini v Ljubljani za saveznega starosta, katero čast je nosil do 5. decembra 1929., ko je zaradi reorganizacije tedanjega jugoslovenskega sokolskega saveza v Sokola kraljevine Jugoslavije bil imenovan poleg staroste Nj. Vis. prestolonaslednika Petra za prvega podstarosta. Lepšega priznanja za njegovo idealno delo bi mu nihče ne mogel dati in mu je to najvišje zaupanje vsakega tudi največje zadoščenje in največja nagrada za njegovo življenjsko delo.

Zaradi svojega odkritosrčnega in kremenitega značaja si je pridobil brat Gangl največje simpatije ne le med našim sokolstvom, nego tudi med brati Sokoli češkega, slovaškega, poljskega, ruskega in lužiškega srbskega naroda. Mnoge njegove članke so v prevodih objavili tudi češki sokolski listi, kar nedvomno dokazuje visoko in pravilno Ganglovo razumevanje Tyrševih idej in nalog sokolstva.

Še v zadnjem času so izšli mnogi samostojni sokolski spisi br. Gangla, med katerimi naj omenimo vsaj naslednje: O sokolski ideji, Tyršev sokolstvo, Slovenska ideja in slovensko sokolstvo na delu, V sokolskem krogu, zbirki pesmi Mladi sokolski rod in Sokolski speli in knjižica Tyršev poslanstvo, ki jo je napisal baš za 60letnico svojega življenja in 30letnico svojega sokolskega dela kot funkcionar in najmarljivejši član. Kot posebne brošure so izšli tudi njegovi govori na zadnjih treh glavnih sokolskih skupščinah v Beogradu, kjer je Gangl poleg svojega dela tudi eden najboljših naših govornikov, ki zna navdušiti z iskreno in pošteno besedo vsakega, ki pošteno misli in želi pošteno delati.

Kljub sedmemu križu Gangl se ni prenehal s svojim delom, kakor se nevedno dogaja starejšim, nego vedno z istim elanom zasleduje vsak pokret in mu daje svojo noto na podlagi svojih dolgoletnih izkušenj. Njegovega jubileja ne slavimo le mi, nego širina sveta, kjer si je utrdila pot lepa sokolska slovaška ideja. In kakor mu vsi danes k njegovemu jubileju res iskreno kličejo sokolski »zdravo«, tako ga tudi mi iskreno pozdravljamo in mu želimo še mnogo delavnih let, dobro vedoč, da je Gangl mož, ki mu je delo počitek.

Zdravo!

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V SISKI. — Telefon 33-87.

FRANCIŠKA GAAL
dražestna, temperamentna in očarljiva kot nobena druga v muzikalni komediji

»PAPRIKA«
Paul Hörbiger. — Salve smeja! Lepa glasba in nepozabni šlagerji!

Dopolnilo najnovejši zvočni tednik!
Predstave: v soboto ob 1/7. in 1/9. v nedeljo ob 3. 5. 7. in 9. uri, v ponedeljek ob 1/7. in 1/9. uri zvečer.

Pride! **»EKSTAZA«** Pride!

Učiteljska tiskarna E. Ganglu

Ljubljana, 11. novembra.

Kot prvo je davi nameščenstvo in uslužbenstvo »Učiteljske tiskarne« čestitalo svojemu dobremu predsedniku gosp. E. Ganglu. Neprecenljive so zasluge predsednika Gangla za razvoj Učiteljske tiskarne, za katere dobrobit je žrtvoval ves čas, polnih 7 let, vedno vse svoje moči. Oseboje ga ljubi in spoštuje ne samo kot šefa, temveč tudi kot skrbnega očeta, ki je za vsakogar in vedno našel dobro besedo in dejanja. Lajšati težak gmetni položaj tiskarniškega osebja, je ena velikih in plemenitih potez predsednika g. Gangla.

Kako zelo se vsi veselijo lepega jubileja nesebičnega in plodonosnega dela predsednika g. Gangla, je pokazalo davi nameščenstvo in uslužbenstvo Učiteljske tiskarne in knjižarne. Kmalu po pol 8. jutraj se je pričel polniti prostorni hodnik v pritličju Učiteljske tiskarne, skoro 100 nameščenov in uslužbencev obojega spola z ravnateljstvom na čelu je radostnih src pričakovalo prihoda jubilarja, ki je ob 8.15 stopil v vežo ter bil deležen iskrenega sprejema.

Ravnatelj tiskarne g. France Štrukelj je stopil z vodji oddelkov gg. Dachsom, Koželjem, Rabičem in pis. osebjem pred predsednika in ga bratsko nagovoril kot šefa in predsednika, zahvaljujoč se mu za vse njegovo skrbno delovanje in izrazil željo, naj bi ostal na tem mestu še dolgo, dolga leta. H koncu svojih lepih srčnih besed, ki so bile obenem izraz vseh navzočih, je ravnatelj g. Štrukelj izročil predsedniku g. Ganglu lepo v usmje vezano adresno, ki so jo podpisali vsi nameščenec in uslužbenec podjetja, nakar so mu vsi nazdravili s sokolskimi »Zdravo!« klici. Gdč. Angelca Preskerjeva je pa izročila jubilarju lep sopek krvavoredečih nagljev.

Presrečen nad toplim sprejemom in po zdravom je povzel besedo predsednik gosp. Gangl, ki je izrazil svoje prijetno presenečenje nad lepm slavljenjem v tiskarni. Vse svoje delovanje je od početka usmeril tudi v lajšanje socialnih težav vsakega posameznika v podjetju, držec se sokolskih načel in gesla: Svoboda, enakost in bratstvo. Svoje lepe besede je zaključil s sokolskim »Zdravo!«, nakar je med živahnimi »Zdravo!« klici odšel v spremstvu ravnatelja v pisarno, kjer so mu s cvetjem bohotno okrasili pisalno mizo. Številno osebje podjetja se je razšlo po svojih oddelkih z zavestjo, da so na skromen a tem bolj prisrčen način proslavili 60-letni jubilej rojstva svojega spoštovanega predsednika.

Adresa, ki jo je naslikal na pergament br. Mitja Švigel v pestri ornamentiki, se glasi: Soustanovitelj in predsednik Učiteljske tiskarne Ganglu Engelbertu ob 60-letnici rojstva 1873—1933. — Z Ljubljano in hvalčestnostjo se spominja vseh izkazanih očetovskih dobrot in naklonjenosti želeč dolgoletne čilosti na čelu podjetja vse nameščenstvo in uslužbenstvo.

ZVOČNI KINO DVOR
Telefon 27-30

SMEH! SMEH!
Dance
RENATE MÜLLER
v filmu
ŽENA BREZ PIŽAME
Kaj se zgodi, ako ženka izgubi potni kovček?
Film smeja in zakonskih soen
Sodelujejo:
Ida Wüst, Otto Wallburg in Georg Alexander
Predstave danes ob 4., 7. in 9. ter v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9.
Cene Din 2.—, 4.—, 6.—, 8.—

Ena ljubljanskih senzacij

Ljubljana, 11. novembra. Razen senzacij, ki jih doleti čast, da jih nameramo na časopisni papir, jih je še mnogo, ki služijo le bolj lokalnim potrebam, niso pa zaradi tega manj imenitne ter zaslužijo kot kakršnekoli, da jih uvrščamo med duševno hrano vseh oblik. Ljudje bi morali zabavati zaradi dolgega časa, če bi ne bilo senzacij. Toda Ljubljancem ne bo doletela nikdar takšna katastrofa, ker se pri nas gode vedno čudovite stvari, ker je senzacija takoj pri rokah.

Tragično razpoloženje se je polajšalo ljudi v terek na Krakovskem nasipu. Nekdo je silil pri zapornici v Ljubljano. Mnogi ljudje je naraščala, ker ni hotel nihče zamuditi žalostnega dogodka, ki bo do o njem še pisali v listih. Manjkalo tudi ni dramatičnih prizorov na obeh bregovih Ljubljane. Vsa obupana se je križala ženska na Krakovskem nasipu ter lomila roke. Med tarnanjem je večkrat vzkliknila:

— V vodo bo skočil!

Ljudje v ozadiju niso videli obupanca, ki je silil v Ljubljano, zato so silili v ospredje, da je bila ob vodi že nevarna gneča. Iz bližnje stražnice so pršli tudi stražniki, da bi pomagali, če bi bilo treba. Tedaj je prihitel možak, ki je začel naglo odpirati luči ter jih odganjati, da bi prišel čim prej do vode. Nenadno se je oglašilo presunljivo cviljenje. Oni, ki so bili v ozadiju, so se prestrašili, toda množice na obeh bregovih se ni več polajšalo tragično razpoloženje. Kar v zboru so se krohotali, pa tudi stražniki so se začeli muzati. Možak, ki je se prirnil do Ljubljane, je prijel »obupanca« za poveseča ušesa ter ga začel vleči od vode. Toda pulsek se je začel upirati z vsemi štirimi ter je hotel na vsak način v Ljubljano. Možak si ni vedel pomagati drugače, kot da mu je navijal ušesa. Prase je cvililo ter »objokavalo« nesrečo, da ga ne puste kopat v imenito Ljubljano, ki je idealna za pujske. Končno si je nesrečnež premislil. Ubral jo je proti množici na breg, ki se je prestrašena umaknila. Junak dneva je bil na pal domov v Gradaško ulico. Ljudje so se pa razhajali s posebnim zadoščenjem, a nekateri so vzdihovali, ker jim ni bilo všeč, da se prase ni okopalo.

Večer Dolenjcev pri Mikliču

Predavanje dr. I. C. Oblaka o posebnosti Dolenjske — Velik uspeh dolenjske koračnice

Ljubljana, 11. novembra.

Večeri »Krkce« so se tako udomačili, da jim prav nič ne škodi mnogo drugih prireditelj, kakor se je to slišati zgodilo. Velika dvorana pri Mikliču je bila zopet nabito polna, radio — godba je pridno svrala in ko se je pričel oficijelni začetek, je vladalo že najboljšo razpoloženje.

Večer je otvoril oktet Ljubljanskega Zvona s Bučarjevo koračnico »Pozdravljen ti dolenjski svet!« Efektna koračnica je občinstvu zelo ugajala in jo je moral oktet na splošno zahtevo še dvakrat ponoviti.

Predsednik dr. Perko je izrekel globoko zahvalo vsem številnim županom s Dolenjske, ki so pozdravili otvoritveni večer »Krkce« in zagotovili društvu svojo naklonjenost in pomoč, nakar je dr. I. C. Oblak predaval o Dolenjski kot osrčju naše zemlje. Preden je začel govoriti o Dolenjski, je podal celotno karakteristiko Slovenije. Po dr. Oblaku je v naši zemlji neka velika disharmonija. V diskordu pokrajine drhti tudi raztrgana slovenačka duša in svenil velika slovenačka pesem Slovenija ni bila nikdar enotna, zaokrožena celota. Ona sestoji takorekoč iz več celot, pa še te z najrazličnejšimi njansami: geografskimi, gospodarskimi, predvsem pa etnografskimi.

V naši Dolenjski so osredotočene vse posebnosti slovenske zemlje: Kras, ki je geografski, a ne geološki pojem in ga prav zdej odkrivajo, pragozd in lep kras gorskega kraljestva v Dolenjskem Triglavu in Gorjancih. V tem smislu lahko govorimo o Dolenjski kot osrčju slovenske zemlje, ker ima vse prvine njene prirodne lepote.

Dr. Oblak pa ni predstavil Dolenjske le z geografskega stališča kot neko pokrajinsko posebnost in lepoto, temveč tudi z literarnega. Postavil je tole drzno tezo:

Občinski uslužbenci in nove občine

Ljubljana, 11. novembra.

Po pregrupaciji oziroma razkosanju občin in po izvolitvi novih občinskih odborov se je ponekod pojavil nespornost glede dosedanjih občinskih uslužbencev. Znani so primeri, kjer groze uslužbencem občin, da jih nobena nova občina ne prevzame, ali pa, da novi občinski odbori odpovedujejo občinskim uslužbencem starih občin službeno razmerje in hočejo nastavljanje nove uslužbenice ne glede na to, ali se komu godi krivica ali ne. V informacijo in tozadevno postopanje je banska uprava v Ljubljani naročila vsem občinskim upravam, da se tudi po konstituiranju novih občinskih organov v nobeni občini ne izvršijo izpremembe glede osebja, nastavljanje po občinskem proračunu za leto 1933, vse dotlej, da izda banovski svet uredbu o občinskih uslužbencih po § 85 zakona o občinah. Zlasti se ne smejo uslužbenci definitivno nastavljanje ali že nastavljenim priznati definitivnost, ne smejo se pa tudi uslužbenici odpustiti in na njih mesta sprejemati druge. Ako bi pa interesi občine zahtevali nastavev poleg ostalih še novih uslužbencev pri povečanih občinah, mora dotična občina o tem poročati, svoj predlog utemeljiti ter si od banske uprave predhodno izposlovati pooblastilo za začasno zaposlitev novega uslužbenca.

Pripominjamo, da bo Zveza občinskih uslužbencev na prvi seji društvenega upravnega odbora razpravljala in sklepala o načrtu statuta za podeželske občinske uslužbenice, ki bo poslan vsem občinskim upravam dravske banovine v vpogled. Banska uprava bo na osnovi zakona o občinah izdala do 13. decembra uredbu o občinskih uslužbencih dravske banovine, v roku pol leta pa bodo morale občine izdelati in uveljaviti na osnovi uredb statute za svoje uslužbenice, ki jih bo za vse podeželske občine izdelala enotna Zveza občinskih uslužbencev po predhodnem sporazumu z občinami.

Cas je, ko bo treba nastopiti občinskimi, državnimi in privatnim nameščencem enotno pot. Zato pa ne smemo pozabiti, da je moč in uspeh odvisevati tudi od sloge med vsemi občinskimi uslužbenci. Njihov položaj bo odvisen od omenjenih uredb in statutov, pa je potrebno, da sodelujejo vsi pri tem važnem delu. To pa je mogoče le organizaciji. Zato je v interesu občinskih uslužbencev, da se organizirajo v kolikor še niso včlanjeni v stanovskih organizacijah.

Živilski trg

Ljubljana, 11. novembra.

Žalostno bi bilo, če bi pri nas ne praznovali Martinove nedelje, ko praznujemo celo toliko drugih manj pomembnih dni. Ali si morete misliti še bolj pomemben dan od tega, ko se mošt spremeni v vino, ki ga mora poskusiti vsak? Toda vino še ni vse. Za dostojno proslavo Martinove nedelje je predvsem potrebna železa in železo ni brez primernih dobrot. In na našem živilskem trgu se je poznalo, da bo jutri Martin krstil vino.

Ne smete pa misliti, da so gospodinje zaradi tega kupovale samo maščobo. Sicer so se res gnetle pri mesarjih, toda mnoge so morale biti zadovoljne, da so lahko kupile govedino, ki jo lahko dobiš že po 4 Din kg, če nisi preveč izbirec. Pri nekaterih mesarjih je bila gneča. Najbolj gospodinje vedno kupujejo govedino, a ne najdražje. Marsikje bodo pa praznovali Martina tudi brez mesa. Za glad in železo je dobro kislno zelje, ki je šlo danes zelo v denar. Kilogram zelja za 3 Din in liter fižola po isti ceni — pa je tudi dovolj za Martinovo nedeljo. Škoda, da pri nas ne upoštevajo prislovce, da je boljše biti rajne lačen, kot da bi moral trpeti neznošno želo.

Na zelenjadnem trgu ni bilo tako živahno, kot pri mesarjih. Trg je bil zelo dobro založen z zelenjavo, ki res ni draga, le rdeče zelje se zdi gospodinjam predrago, a ga lahko kupiš na drobno tudi na Sv. Petra nasipu, kjer ga dobiš še ceneje, zelo lepo glavo za 75 par.

Delj časa so se gospodinje zadrževale na perutninskem trgu, kjer so danes gale gosi, ki jih pa ni bilo mnogo. Gospodinje so jih težkale posebno skrbno in z velikim zanimanjem, vendar so morale do

Ako naša mehkejša gorenjska stran, ki pa je dala krepki kleni jezik našemu Finžgarju, vendarle bolj goje, nam raka nekoliko trša Dolenjska pripoveduje. Dala pa nam je prve in morda edine slovenske revolucionarje, brahlnje in duhovne sile: Matijo Gubca poleg Primoža Trubarja in Jurija Dalmatina in ne v zadnji vrsti našega duhovnega revolucionarja Frana Levstika. Kako pa preoblikuje pokrajino in vedni stik z njo duhovni obraz tvorca, nam je klasični dokaz Mengšan, ki je postal pravi bard Dolenjske in njenih Gorjancev: vanjo se je tako življal, da ga je povsem absorbirala. Tudi njegov jezik je podlegel docela vplivu pokrajine in od Gorenjca Trdinje je ostalo razen njegove krstne matrike toliko kot nič. Njegov jezik je pod vplivom dolenjskega postal vzor jezika, da je Ivan Cankar postavil postulat, da mora vsak slovenski pisatelj najprej v jezikovno šolo pripovedovalca bajk o Gorjancih.

Še marsikaj zanimivega je povedal dr. Oblak, nakar se mu je zahvalilo občinstvo s spontanim ploskanjem. Za njim je vrtel prof. Jakac dva svoja filma z Dolenjske: pokrajino od Ljubljane do Kočevja in od Žužemberka nazaj proti Stični in Ljubljani, ni in pokrajino doline gradov pri Novem mestu. Občinstvo je ugajal zlasti prvi film, ki je bil posnet o priliki l. krošnega avtomobilskega izleta in so imeli gledalci dovolj prilike opazovati se na platnu.

Večer je zaključil koncert narodnih pesmi, ki jih je pel oktet Ljubljanskega Zvona pod vodstvom g. Matula. Največ priznajanja so doživle skladbe skladatelja g. Bučarja, ki je tudi prisostval večeru obenem s pesnikom dolenjske koračnice g. Viktorjem Markičem. Ne dvomimo, da se bo po tako skrbno sestavljenih sporedih zanimanje za prosvetno — družabne večere »Krkce« še stopnjevalo.

Ing. Pengov pripoveduje

Ljubljana, 11. novembra.

Leta 1906 so prvič čuli moj glas. Pravijo, da sem bil zelo hudi, ko sem zagledal huc sveta. V rani mladosti in pozneje v šoli me je v prvi vrsti zanimalo risanje, ki mi je v njem tudi »konkuriral« mlajši brat. V srednji šoli pa sem se začel zanimati za gledališče in oder ter pričel resno študirati vse, kar spada v področje gledališke umetnosti; z veseljem sem tudi prebiral nemško literaturo. Dijaki smo si tudi ustanovili lasten gledališki oder, na sporedu katerega so bili Shakespeare, Moliere, Gogolj, Cankar in drugi. Pri takih nastopih sem vso pozornost posvečal izrazni moči in pravilnosti slovenske besede ter v zvezi s tem tudi proučeval deklamacijo in recitacijo. Zgodnja leta srednje šole sem se pa tudi začel zanimati za arhitekturo in tako sem bil pred vpisom na univerzo skoraj v dilemi: slikarstvo, gledališče ali arhitektura? Odločil sem se za arhitekturo. Leta 1923 sem na ljubljanski univerzi diplomiral.

Ing. Pengov pripoveduje

Ljubljana, 11. novembra.

Leta 1906 so prvič čuli moj glas. Pravijo, da sem bil zelo hudi, ko sem zagledal huc sveta. V rani mladosti in pozneje v šoli me je v prvi vrsti zanimalo risanje, ki mi je v njem tudi »konkuriral« mlajši brat. V srednji šoli pa sem se začel zanimati za gledališče in oder ter pričel resno študirati vse, kar spada v področje gledališke umetnosti; z veseljem sem tudi prebiral nemško literaturo. Dijaki smo si tudi ustanovili lasten gledališki oder, na sporedu katerega so bili Shakespeare, Moliere, Gogolj, Cankar in drugi. Pri takih nastopih sem vso pozornost posvečal izrazni moči in pravilnosti slovenske besede ter v zvezi s tem tudi proučeval deklamacijo in recitacijo. Zgodnja leta srednje šole sem se pa tudi začel zanimati za arhitekturo in tako sem bil pred vpisom na univerzo skoraj v dilemi: slikarstvo, gledališče ali arhitektura? Odločil sem se za arhitekturo. Leta 1923 sem na ljubljanski univerzi diplomiral.

Teden dni po diplomi je bilo slučajno izpraznjeno mesto napovedovalca pri ljubljanski oddajni postaji. Vskočil sem na izpraznjeno mesto, sprva samo za poskus. Ker se je poskus dobro obnesel, sem postal glavni napovedovalec naše postaje in bo baš zdaj sredi novembra poteklo že peto leto, odkar napovedujem v radiu.

Morda vas utegne zanimati, kakšen je ta poklic? Kakor vsak človek v življenju, tako preživlja tudi napovedovalec veselo in teško ure. Razlika je le v tem, da nihče ni tako izpostavljen javni kritiki širokih slojev kakor on. Večkrat me ljudje kritizirajo upravičeno, pa tudi neupravičeno. No, tolaži in bodri me zavest, da mnogi poslušalci tudi s hvalo in pohvalo ne skoparijo. Omenil bi še, da je služba napovedovalca v tako majhni postaji naporna; napovedovalec je čisto režiser, inspicient aranžer, kontrolni organ za kakovost produkcije, on sprejema nastopajoče, uvaja novince pred mikrofonsko sprejema posebne vesti, skrbi me obnem za emisijo in skrbeti za vse. Poleg čiste izgovorjave zahteva ta služba tudi znanje vseh važnejših jezikov.

A kljub temu ljubim to službo, to skri to in tiho delovanje za široko javnost službo, ki tako lepo druži preostrost vsebine in enoličnost minevanja: saj nudi užitek ustvarjanja dasi od ustvarjenega ne ostane drugega nego daljni odmev in morda še tiha naklonjenost onih, ki jim govorim.

KRALJI VIŠAV

NAM POKAŽEJO

na stotine aeroplanov in izvajanju drznih zračnih akrobacij,
boj zrakoplovov in aeroplanov,
bombardiranje iz zraka,
bombardiranje med navpičnim padanjem,
katastrofo bombnega letala na palubi avionske matične ladje »Saratoga«,
celoturno ameriško vojno mornarico in zračno brodovje na vajah,
CLARKA GABLA kot drznega pilota in ljubimca,
verno tovarištvo pilotov, njih življenje in smrt,
smelost, drznost in duhaprisotnost letalcev,
boj z morskimi valovi.

VSE TO VIDITE DANES V FILMU

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

DANES NOV FOXOV ZVOČNI ZURNAL

Predstave danes ob 4., 7. in 9 1/4, v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9 1/4 uri zvečer.

Dnevne vesti

— Knjige Vodnikov družbe so izšle. Razposiljanje knjig na člane in poverjenike se vrši po sledečem vrstnem redu: 1. Ustanovni člani, 2. Amerika, 3. Avstrija in Francija, 4. vsi kraji izven Slovenije: Bosna, Hrvatska, Dalmacija in Hrvatsko Primorje, Vojvodina in Srbija, 5. Ljubljana in ljubljanska okolica, 6. vsi sredi bivše mariborske oblasti in 7. vsi sredi bivše ljubljanske oblasti. Sledečim je družba knjige že odposlala: Ustanovnikom, Ameriki, Avstriji in Franciji in vsem poverjenikom v krajih izven Slovenije (Bosna, Hrvatska, Dalmacija in Hrvatsko Primorje, Vojvodina in Srbija) kakor tudi vsem posameznim članom iz teh krajev. V ponedeljek in torek v dneh 13. in 14. t. m. se bodo oddajale knjige poverjenikom in članom iz mesta Ljubljane in ljubljanske okolice. Vsa ostala poverjenstva kakor tudi posamezni člani v srezih bivše mariborske in ljubljanske oblasti prejmejo knjige sigurno še pred koncem tega meseca. Vse one g. poverjenike in člane, ki nam svojih prijav za leto 1933 še niso vpsali, prosimo, da to nemudoma storijo!

— Izpremembe v naši vojski. Imenovanja so: za vršila dolžnosti komandanta 7. protiaeroplanske divizije slušatelj višje šole vojne akademije artiljerijski kapetan I. klase Dragotin Gruber, za vršila dolžnosti komandanta 233. zrakoplovne grupe slušatelj višje vojne akademije zrakoplovni kapetan I. klase Vladimir Lorin, za komandanta 201. zrakoplovne grupe dosedajni komandant 2. zrakoplovne grupe zrakoplovni major Stanko Diklić, za vršila dolžnosti 2. zrakoplovne grupe dosedajni komandir mehaničarske šole 6. zrakoplovne polke zrakoplovni kapetan I. klase Hinko Hubl, za vršila dolžnosti komandanta 125. zrakoplovne grupe slušatelj višje vojne akademije zrakoplovni kapetan I. klase Franjo Pirh, za komandanta zrakoplovne šole 7. zrakoplovne polke dosedajni komandant 201. zrakoplovne grupe zrakoplovni major Pavel Čenčič, dosedajni dolžnosti so razrešeni in dodeljeni na razpoložljivo vojnemu ministrstvu artiljerijski kapetan I. klase Pavel Wolf, zrakoplovna majorja Gustav Koračin in Zdenko Gorup ter zrakoplovni kapetan I. klase Ilko Schwarz.

— Prvi kongres naših dentistov, 18. in 19. t. m. bo v Zagrebu prvi kongres dentistov in dentistov tehnikov Jugoslavije. Na njem bo končno ustanovljena v zakonu določena zbornica in obravnavala se bodo vsa važna stanovska vprašanja. V zvezi s kongresom bo prirejena velika razstava dentalnih potrebščin. Poleg dentistov iz Jugoslavije se udeležijo kongresa tudi predstavniki evropske lige dentistov s Hajek iz Brna ter zastopniki dentističnih organizacij iz Češkoslovaške in Nemčije. Sklepal se bo tudi o resolucijah, ki se nameravajo predložiti pristojnim oblastem v zaščito pridobljenih pravic dentistiškega stanu in v končno pravilno rešitev vprašanja zobnih tehnikov, ki so bili ob uveljavljanju zakona o zdravniških specialistih in o zobnih tehnikih zaposleni v stroki. Ta kongres bo mogočna manifestacija dentistov in dentistov tehnikov Jugoslavije za napredek dentistične stroke in veliko važnost njenega obstoja za dobrobit našega ljudstva.

— Skupščina SPD. Redna skupščina SPD bo v nedeljo 26. t. m. ob 9. uri v Kranju. (Lokal se še določa.) Dnevni red: 1. Legitimacije delegatov in ugotovitve pooblastil. 2. Otvoritev po predsedniku Slovenskega planinskega društva 3. Poročila delegatov o delovanju in imovinskem stanju Osrednjega društva in podružnic v preteklem letu ter njih presoja v smislu § 38 a društvenih pravil. 4. Glavna naloga bodočih pravil. 5. Ureditve reševalne službe. 6. Določitev višine članarine in višine prispevkov, ki jih naj podružnice plačujejo Osrednjemu društvu za upravo. 7. Volitev petih poverjenikov in treh nadomestnih poverjenikov podružnic, ki se pošljejo za leto 1934 v širši osrednji odbor. 8. Volitev društvenega nadzornika in dveh namestnikov. 9. Volitev delegatov za Savez planinskih društev Jugoslavije. 10. Sklepanje o naznanjenih predlogih in priporočilih (§ 38 d) pravil. 11. Idejne smernice za nadaljnje delovanje in event. ustanovitve mladinske planinske organizacije. 12. Slučajnosti. Samostojni predlogi naj se pošljejo 3 dni pred skupščino.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske benovine« št. 91 z dne 11. t. m. objavlja zakon o verskem pouku v narodnih, meščanskih, srednjih in učiteljskih šolah v kraljevini Jugoslaviji, pravilnik o prodajanju premožja iz državnih rudnikov nabavljajim zadrugam dr-

žavnih uslužbencev, popravek k naknadnemu sporazumu glede trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo, odločbe obne seje državnega sveta št. 19.317.33 in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Sneg v Liki. Iz Gospića poročajo, da je začelo v četrtek popoldne snežiti in snežilo je vso noč. V Gospiću je zapadlo 15 cm snega. Tudi Sljeme pri Zagrebu je že pobeljeno.

— Mešanje špirta z bencinom. Finančni minister je dovolil na podlagi zakona o državnih trošarini in pravilnika o mešanju špirta z bencinom za pridobivanje sredstev za pogon motorjev Dravogradske rafinerije mineralnih olj, da lahko nesa v svojem obratu v Dravogradu dehidrirani špirt z bencinom.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, deževno vreme. Tudi večer smo imeli v naši državi deževno vreme, v gorah je pa snežilo. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 22 v Splitu 17, v Beogradu 13, v Sarajevu 12, v Zagrebu 5, v Mariboru 4.1. v Ljubljani 4 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 754.1. Temperatura je znašala 2 stopinji.

— Krajevni odbor Rdečega križa na Jelici priredi jutri ob 15. popoldne v cerkveni dvorani Petričevu dramo »Mrak«. Ker je čist dobiček namenjen za poplavljenice, vabi odbor k obilni udeležbi.

— Samomor bivšega poslanca Brankoviča. V vasi Bučju blizu Knjaževca se je obesil včeraj bivši narodni poslanec Miloš Branković. V poslovnem pismu pravi, da gre v smrt zaradi dolgov. Priznava, da je napravil 45.000 Din iz občinske blagajne, dvema prijateljskima je bil pa dolžan 20.000 Din. Za svoj pogreb je zapustil 400 Din.

— Zaradi izgubljene pravde zblaznel. Kmet Gjurjo Bernjak iz vasi Podgajca blizu Križevcev se je praval s svojim svakom zaradi sodov. Svak je pred sodiščem prisegel in tako je Bernjak izgubil pravdo. To si je vzel tako k srcu, da je zblaznel in morali so ga prepeljati v umobolnico.

— Hlapec zaklal gospodarja zaradi dolga. V vasi Veliki Peratovci blizu Grubišnje polja ima Aleksa Baumkirchner opokarno. Pri njem je služil Stjepan Osvaid, ki mu je bil gospodar dolžan na zaslužku 1500 Din. Ker mu jih ni hotel izplačati, ga je hlapec tožil. Te dni je bila razprava pred sodiščem in ko sta se gospodar in hlapec vrnila je hlapec doma gospodarja zaklal, čes, da se mu mora osvetiti, ker mu ni hotel izplačati zaslužka.

— Samomor filmskega igralca Maksa Landa na Bledu. Zagrebški »Jutarnji list« poroča, da se je ustrelil na Bledu starejšim generacijam znani Maksi Landa, dolgoletni partner Aste Nilsen. Vsako leto je prihajal na počitnice na Blede. Zapustil je 21 poslovnih pisem, ki je iz njih razvidno, da se je dolgo pripravljaval na samomor. Obveščena je njegova žena v Nemčiji. Vzrok samomora so baje težke gmotne razmere.

— Strahovit vihar na morju. V severni Dalmaciji je divjal te dni strahovit vihar. Silna nevihta je zajela v četrtek zvečer blizu Zadra dve motorni ladi finančne kontrole. Eno ladjo so valovi tresli na rtič Čikavac, kjer se je razbila in so posadko komaj rešili, o drugi motorni ladji pa ni nobenega sledu.

Iz Ljubljane

— Ureditve Marjinega trga. Kakor smo včeraj obširno poročali, se je ob 16. zbrala na Marjinem trgu komisija, ki naj se odloči za enega včeraj opisanih predlogov za ureditve Marjinega trga. Večina gospodov se je sicer nagibala k mnenju, naj bi bil trg ureden po tretjem predlogu, ki je bil na trgu označen z rdečimi linijami, vendar naj bi bila pa okolica zasažena po Plečnikovem načrtu z drevjem. Ker pa oba projekta nista tako lahko združljiva, kakor so nekateri gospodje mislili, ta stvar torej še ni odločena in jo bo moral šele rešiti mestni gradbeni urad. Opozarjamo, da bi se lahko razširila na Plečnikovem projektu krog na sredini in bi se tako zožila cestniša ter bi bilo ustrezno vsem zahtevam voznega prometa, vse ostalo bi bilo pa lahko tako, kakor si je zamislil mojster Plečnik, ker pač tako žele tudi člani komisije. S tem bi bilo ustrezno prometu in lepoti našega mesta.

— Iz Ljubljanskega muzeja je darovala gospa Ivana Krisperjeva, vdova po pokojnem dr. Val. Krisperju tri obširne albume s slikami Ljubljane iz raznih dob njenega razvoja. Slike je zbiral njen blagopokojni soprog z veliko skrbjo in tvorijo zanimiv prispevek k zgodovini našega mesta. — Tudi gospe Gregoričeve, vdova po

pokojnem zdravniku dr. Gregoriču je stavila na razpolago v kopiranje svojo izredno bogato in lepo zbirko iz stare Ljubljane in njenih osebnosti mestnemu načelstvu. Pokojni dr. Gregorič je kakor dr. Krisper z veliko ljubeznijo zbiral vse slike, ki so danes redkost in ki bodo tvorile v mestnem muzeju zato izreden ogledni material in zlasti služile mestni zgodovini. Mestno načelstvo se obema damama kar najpriječneje zahvaljuje za velikodušni prispevek, ki bo v mestnem muzeju ostal lep spomin na blagopokojne. Ker se nahaja po naših meščanskih domovih še mnogo fotografiranih materiala in slik iz stare Ljubljane, naših osebnosti in dogodkov, prosimo mestno načelstvo lastnike, da ali poklonijo take slike ali iste posodijo, da se v kopiji rešijo izgube in pozabljenja. Slike prevzema kulturni oddelek na mestnem magistratu, soba 38.

— Društvo slušateljev filozofske fakultete univerze v Ljubljani je imelo 28. oktobra svojo XXV. redno skupščino, na kateri je bil izvoljen za predsednika z večino glasov g. Ante Poberaj, cand. phil. Na predajni seji dne 10. novembra 1933 se je ostali odbor, sestojec se iz načelnikov posameznih strokovnih klubov, konstituiral takole: podpredsednik: Kessler Jože, načelnik historičnega kluba; tajnik: Bertonec Alojzij, načelnik klasičnega kluba; blagajnik: Kleslich Karl, načelnik germanskega kluba; zapisnikar: Urbančič Stanko, načelnik kluba naravoslovcev; knjižničar in arhivar: Mihelič Stane, načelnik slavističnega kluba. Odborniki brez mandatov so: Hočevar Zvone, za geografski klub, Ipavec Vilj, za matematični klub, Šavli Ivan, za romanski klub, Filipič Mato, za pedagoško-filozofski klub. Vsi odborniki so kandidati filozofije.

— Simfonični koncert, ki ga bo dirigiral v torek 14. t. m. g. Vavlar Talich, je namenoma sestavljen iz del skladateljev Dvořaka, Suka, Čajkovskega, in sicer zato, ker praznujemo v letošnji koncertni sezoni obletnice, ki so tesno zvezane s temi glasbenimi velikani. Maja poteče 30 let, odkar je zatienil oči eden najslavnejših čeških skladateljev dr. Antonin Dvořak. Pravkar praznuje Češkoslovaška in z njo vsa glasbena javnost 60letnico enega največjih sodobnih čeških komponistov Josipa Suka. Dne 6. novembra pa je preteklo 40 let, odkar je umrl v Petrogradu Peter Iljič Čajkovski, katerega dela se izmed ruskih glasbenikov najpogostejše izvajajo na simfoničnih koncertih. Dirigent Talich pa je iz del slovenske simfonične literature sam izbral Škerjančev Simfonični stavek za veliki orkester. Tako obega sproved simfoničnega koncerta naslednje točke: 1. Dvořak: Karneval, overture za veliki orkester. 2. Suk: Meditacija na korah Sv. Vavlara. 3. Škerjanec: Simfonični stavek za veliki orkester. Po odmoru se izvaja Čajkovskega VI. petična simfonija. Orkester sestavljajo: operni orkester, Orkestralno društvo Glasbene Matice in gojenci drž. konservatorija. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice. Občinstvo prosimo, da kupi v predprodaji vstopnice, ker je za koncert ogromen interes, predvsem prosimo tudi, da se stojišča kupijo v predprodaji. Začetek bo točno ob 20. uri, dvorana naj se zasede par minut prej, ker bo potem zaprta in med izvajanjem vstop ne bo dovoljen.

— Če imate svojega krojača, vas vseeno lahko postržemo s tkaninami. S takšnimi, ki jih bo tudi on pohvalil. Boljšega dokaza za našo realnost ne potrebujemo.

JOS. ROJNA, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3

— V naših parkih se je že začela zima. Povsem zapušteni so, zato je bil tudi že čas, da so včeraj odprli iz njih klopi. Ko spomladi postavijo klopi v parke, a tem oficijelno priznajo pomlad, no, zdaj so nam na napovedali zimo. Klopi zdaj ne bo nihče več pogrešal, razen nezaposlenih, ki so še vedno posadali po njih. Zdar se nekateri, ki ostanejo v Ljubljani, tolažijo, da bo kmalu otvorjen Delavski dom, kjer bo imela Borza dela veliko čkalnico ali ogravelnico. Stražniki so imeli vse leto mnogo dela z nezaposlenimi, ki so se ustajali v parkih ter zasedali klopi, ki so baie namenjene samo lepo oblečenim meščanom. Policijska skrb, da se ne natepe v mesto preveč nezaposlenih, ki so v nedeljo ljudem, ker beratio, če že ne kradajo. Kljub temu se pa koncentrirajo v mestih vedno največ nezaposlenih, zlasti pozimi. Tako jih vidimo še vedno v naših parkih, čeprav je že precej hladno. Kaj bo s temi ljudmi pozimi, je težko vprašanje.

— V Franciškanski ulici bo mestni gradbeni urad pričel graditi cestni kanal, zato bo ta ulica od 14. tek m. naprej do nadaljnjega za promet zaprta.

— Otokrova pravica. ZKD je nam zelo ustrelega s filmom, ki nam kaže eno najobčutljivejših strani življenja. Prva otrokova pravica, da ga sprejme svet kot dobrodošlo novo bitje, ni velika, vendar pa tako močna, da razpravlja človeštvo o nji že dolga desetletja. Film je namenjen vsem, zlasti pa našemu ženstvu. Na sporedu bo danes ob 14.30, jutri pa ob 11. uri v Elitnem kinu Matica.

— Jurčičev »Deseti brate« se bo ponovljial drevi in jutri. Pri današnji predstavi bo praznoval g. Danilo Bučar, priljubljeni igralec in glasbeni referent Sentjakobskega gledališča, svoj stoti nastop. Najboljšo vlogo si je izbral za ta jubilej. »Križavice« je njegova domena. Poleg ljubitelja sodeluje pri predstavi celokupno osebje odra. Prieten domač humor, lepo petje in krasna scenarija so odlika te narodne igrice. Vabimo cenjeno občinstvo, da dokáže z obilnim posetom, kako cenijo tako poštovnega kulturnega delavca. — Jutri v nedeljo se ista igra ponovi. — Vstopnice za oba predstavi se dobe od 10. do 12. in od 15. do 17. ure pri dnevnih blagajni v I. nadstropju Mestnega doma.

— Filmska predstava za vajence bo jutri ob pol 10. dopoldne v Obrtniškem vajeniškem domu v Lipičevi ulici 2. (Sentpeterska vojašnica). Za moštre in vajence je vstop prost. — Obenem opozarjamo na predavanje predsednika Obrtnega združenja g. Priestova, ki bo pripravoval o letnih doživljajih rokodelca v tujini. Predvajal bo tudi drugi del sokolskega zletnega filma v Pragi leta 1926.

— Samaritanski sestanek. Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani vabi vse diplomirane samaritanke (ke), posebno pa vse odrejene skupine, da se zanesljivo udeležijo samaritanskega sestanka, ki bo v torek 14. t. m. ob 19. uri v dekliški šoli pri Sv. Jakobu (telovadnica).

I. MAČEK, Ljubljana

Aleksandrova cesta 12

NAJVEČJA IZBIRA SUKENJ, POVRŠNIKOV in oblek za gospode in deca.

— Iz Zanimiv vokalni koncert bomo imeli v ponedeljek 20. t. m. v Filharmonični dvorani, kjer nastopi naš priljubljeni vokalni kvintet, ki so v njem brata Petrovič, Sulc, Jug in Stibernik. Ljubitelji lepega petja že zdaj opozarjamo na ta koncert.

— Iz Dežnik je bil ukraden siromašnemu šolskemu otroku včeraj okrog 10. na hodniku sodne palače blizu vrat sobe št. 42. Dotični, ki je dežnik vzel, naj pomisli, komu ga je vzel in naj ga vrne na naslov: I. S., dvorišče, Slomškova ulica 27.

— Iz Društvo »Soča« vabi »Sočanec«, prijatelje ter vse, ki se zanimajo za današnje zelo aktualno predavanje univ. prof. g. dr. E. Spektorskega, ki bo govoril o usodi slovanske vzajemnosti. Po predavanju prosta zabava, pri kateri nastopi oddelek pevskega zbora »Kraško-Trnovce«. Pričetek ob pol 9. v salonu »Pri levu«. Vstop prost.

— Iz Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V ponedeljek, dne 13. nov. ob 20. vaje mešanega zbora. Važen pomenek! Odbor.

— Iz Šiškarji! Posetite Martinov večer, ki ga priredi jutri šišenska čitalnica ob 20. uri v salonu gostilne Keršič v Šiški s pestrim zabavnim sporedom. 587-n

— Iz Martinov večer. Jutri v nedeljo zvečer priredi Sentpeterski Ciril Metodova podružnica v restavraciji na glavnem kolodvoru »Martinov večer«. Spored: petje, godba, srečolov in licitacija goske. 585-n

— Iz Nedeljski popoldanski plesni tečaj — Jenkove sole v Kazini od pol 4. do 7. Novi začetniški tečaj v ponedeljek ob 20. Posebne plesne ure svakodnevno. 584-n

Krvno, kožno in živčno bolni, dosežejo z uporabo naravnega »Franz Josefove« grenčice urejeno prebavo. Specialni zdravniki silnega slovesa spričujejo, da so z učinkom staro preizkušene »Franz Josefove« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

— Iz Srajce gotove in po meri najhitreje, samo dobro halje, po nižjih cenah pri M. PIRNAT, Sv. Petra cesta 22.

— Iz Kamnosestvo Alojzija Vodnik, Ljubljana, Kolodvorska, odprodaja zaradi velike zaloge nagrobne spomenike pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na hranilne knjižice. 21-L

— Iz Kemisti čistile obleke Šimenc, Kolo dvorska 8.

— Iz Mestna ljudska kopel v Kolodvorski ulici bo zaradi nujnih popravil za nedoločen čas zaprta.

Razkuževalna sredstva za vse vrste!
CHEMOTECNA
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 10

Sport

Zanimiva nogometna prireditev

se nam obeta prihodnjo nedeljo, ko zaigra za važne točke v jesenskem podsezonskem prvenstvu dva kluba, ki sta bila v zadnjih letih po svojih močeh vedno izenačena in se izid teh borb ni dal nikoli predvideti. SK Ilirija nastopi na svojem igrišču proti podsezonsnemu prvakovi ISSK Mariboru. Maribor spremlja letos v prvenstvenem tekmovalju precejšnja smola. Moštvo zaigra sicer lepo in požrtvovalno, toda do zgoditkov je ne pride. Trikrat je enajsterica že podlegla, ali se ji bo v četrti tekmi sreča nasmešnila, je vprašanje.

Ako računamo po starem pregovoru »v tretje gre radoc, potem naj bi bilo te smole konec. Tekma, ki jo Mariborova enajsterica odigra v nedeljo, je za njo več kot važna.

SK Ilirija je pričela letos sicer slabo, prve točke je nesrečno pustila na vročih čakovskih tleh. Stvar se je pa takoj obrnila na bolje in sicer je znalo moštvo belozelenih priboriti iz treh tekem 6 točk in lepo goliferenco. Ilirija je igrala do sedaj vse tekme, z izjemo ene, na tujih tleh, izven Ljubljane, torej tem bolj razveseljuje dejstvo in tem lepši uspeh. Tako je prav, in če bo šlo tako naprej, bo Ilirija z manj odigranimi tekmami izpodrinila že to nedeljo Čakovce s prvega mesta v jesenski tabeli. Stvar kaže torej dobro, fantje so se zavedli, da igrajo za belo-zelene barve slovenske metropole in da hočejo doseči mesto, ki jim kot takim pripada.

Na naši publici pa je, da podpre našega tekmovalca v njegovem hotenju in da mu pomaga utirati pot, ki je vse prej kot z rožicami posuta.

Tekma se vrši na starem igrišču Ilirije ob Celovski cesti ob 14.30. Zanimiva bo tudi predtekma rezervnih moštev za pokal SK Ilirije, ki se prične ob 13. uri. Glavno tekmo bo sodil sodnik g. Cimperman.

Tek ujedinenja

Akademski sportni klub Primorje v Ljubljani priredi 1. decembra internacionalno propagandno lahkoatletsko tekmovalje po Ljubljani in preko ljubljanske Grada tek ujedinenja v proslavo 15letnice državnega in nacionalnega ujedinenja. Start ob 11.30. Tekmovalje se imenuje »Tek ujedinenja« in se vrši vsako leto ob določenih uri dne 1. decembra kot sportno spominkega proslava ujedinenja.

Teče se po dveh različnih progah a skupnim startom pred palačo Ljubljanske kreditne banke na Tyrševi cesti in skupnim ciljem pred Narodnim domom na Alekandrovci cesti.

Proge so naslednje: A. Prva proga (daljša): Tyrševa cesta, Tavčarjeva, Komenskega, Resljeva, Kopitarjeva, Krekov trg, Strdentovska. Na okopih, Grad, Pot na Grad, Karlovska, Privoz, Prule, Trnovski pristan, Krakovski nasip, Čojzova, Emonska, Vegoza, Kongresni trg, Selenburgova, Aleksandrova cesta do Narodnega doma. Dolžina proge oca. 5000 m.

B. Druga proga (krajša): Tyrševa, Tavčarjeva, Miklošičeva, Marjina trg, Stritarjeva, Mestni trg, Sv. Jakoba trg, Trubarjeva, Čojzova, Emonska, Vegoza, Kongresni trg, Selenburgova, Aleksandrova cesta do Narodnega doma. Dolžina proge oca. 2700 m.

va, Mestni trg, Sv. Jakoba trg, Trubarjeva, Čojzova, Emonska, Vegoza, Kongresni trg, Selenburgova cesta do Narodnega doma. Dolžina proge oca. 2700 m.

Tekmovalci se dele v naslednje kategorije: 1. vojska, 2. člani Sokola kraljevine Jugoslavije, ki niso vključeni v sportnih društvih, 3. neverificirani atleti do 1.912., 4. neverificirani atleti 1.912., 1913, in 1914., 5. neverificirani atleti 1.915., 1916., 1917., 6. juniorji 1.915., 1916, in 1917., 7. juniorji 1.918., 1919, in 1920., 8. seniorji že plasirani na progah preko 800 m, 9. seniorji še neplasirani na progah preko 800 m. Atleti, rojeni 1.915, in mlajši, ne morejo tekmovali na progah, označenih pod črko A. — Tekmovalje se vrši po pravilih JLAS. Pravico nastopa imajo vsi verificirani atleti kakor tudi oni, ki so pod zabrano starta zaradi prehoda.

Prijave a priloženo prijavnino Din 5.— za neverificirane atlete, ki niso člani ljubljanskih klubov, Din 20.— za verificirane atlete (inozemski atleti so oproščeni prijavnine) je poslati do 30. novembra ob 12. uri na naslov: ASK Primorje, Tavčarjeva ulica 1, III. nadst. Naknadne prijave se sprejemajo še na dan tekmovalja eno uro pred startom v kavarni Emoni proti dvojni prijavnini.

Nagrade: prvi trije plasirani v vsaki kategoriji plakete. Zmagovalec na dolgi progi si pribori v trajno posest zaporedni pokal, prehodno darilo bana dravske banovine, in sicer po trikratni zaporedni zmagi oziroma petkratni zmagi v presledkih. Darilo brani: 1. 1929, in 1930. Smeitli Albert (KAC Celovec), 1. 1931, in 1932. Krovca Ivo (ASK Primorje). Zmagovalec na kratki progi si pribori po dvakratni zaporedni zmagi oziroma trikratni zmagi v presledkih prehodno darilo »Ribeč, srebrni pokal, ki ga za leto 1931, brani Ogrin Miran (ASK Primorje), za leto 1932. Strakar Franc (ASK Primorje). Prvi trije plasirani na dolgi kakor tudi na kratki progi si pribore v trajno posest nagrade, ki odpadejo v slušaju, da pri teku ujedinenja ne bi sodelovali inozemski tekmovalci.

Akademski sportni klub Primorje v Ljubljani.

Zvočni kino „Ideal“

DANES PREMIERA

HANSI NIESE

v svojem filmu

TRI SESTRE

Film sois in smeja. Ali je mogoče, da tudi na laži temelji srečen zakon?

Sodelujejo: Elsa Elster, Carla Carlsen, Herta Thiele in Frits Kampers.

Režija: Carl Heins Wolff

Godba: Franc Dvoile

Predstave danes ob 4., 7. in 9 1/4 in v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9 1/4

Z Jesenic

— Sokolska telovadna akademija. Komaj je minil stajajo uspeh koncert, ki ga je v nedeljo priredila ob svoji 10-letnici sokolska godba in orkester ob sodelovanju društvenega pevskega zbora, že se bo v nedeljo 12. t. m. ob 20. uri vršila telovadna akademija s izbranim sporedom, ki ga je po večini nastudiral ali prevedel iz češčne ter navezaval vse oddelke društveni načelnik br. Tone Buh. Vse jesenjske sokolske telovadne akademije so že dolgo na dobrem glasu, tako bo tudi ta, ki bo pokazala nove smeri v skupinskih prostih vajah in plesih, poleg tega pa tudi vrhunske sestave na orodju. Spored akademije je naslednji: ženski naraščaj: kolo, ženska deca: ritmične proste vaje, moški naraščaj: proste vaje v šestorici, članice: Barkarola, člani: drog in krog, ženski naraščaj: raznoterosti, članice: ritmični plesi, člani (osmerka): proste vaje. Pri nastopu sodelujejo društvena godba.

— Huda nesreča v tovarni na Javorniku. V sredo zvečer se je pripetila v železarni na Javorniku huda nesreča. Pri valjanju železa v travkih je konec žarečega trakastega železa tako hudo udaril 20-letnega delavca Doljarja Cirila po desni nogi, da mu je pod gleženj prerezal vse kite do kosti. Težko ranjenega mladeniča so v naglici prepeljali v bolnico bratovske skladnice, kjer mu je službojuči zdravnik dr. Čeh nudi prvo pomoč. Dolar, ki je doma iz Sela pri Zirovnici, se bo moral lečiti več tednov v bolnici in bo še potem le težko opravljal svojo dosedanje nevarno službo v tovarni.

— Marije Rabičeve poslednja pot. V sredo popoldne se je vršil pogreb prerano umrle hotelirke in narodne žene g. Marije Rabičeve izpred hiše žalosti v Mojstrani na farno pokopališče v Dovjem. Iz vseh krajev Gorenjske, a tudi iz Ljubljane, je prispelo mnogo lovcev, planincev, letovščarjev, prijateljev in znancev na Dovje na njen pogreb. Na pogrebu je bil tudi zastopnik Nj. Vel. kralja. Bil pa so navzoči predstavniki oblasti, uradov, društev in organizacij. Na čelu žalnega sprevoda je igrala žalostinke sokolska godba z Jesenic, sledili so nosilci nešteti krasnih venčev, dalje Sokoli, gasilci, za krsto in sorodniki pa dolga vrsta ljudi, ki so nemo stopali za krsto dobre žene, vzorne matere in gosposdine, navdušene Sokolice in prijateljice planin. Pred hišo žalosti, v cerkvi in ob odprtem grobu so ji pevc zapeli krasne žalostinke, godba je zaigrala žalno koračnico in že so jele na njeno krsto padati prve grude zemlje, ki je sprejela vase blago ženo.

Sokol

— Iz Proslava 60letnice br. Eng. Gangla, I. nam. starost SKJ. Sokolska župa Ljubljana priredi danes v soboto 11. novemb. Ganglovo proslavo, katere se udeležijo predstavniki vsega slovanskega Sokolstva. Ob 18.30 je zbor Sokolstva v telovadnici Narodnega doma, ob 21. uri pa bo sokolski pozdravni večer v veliki dvorani sokolskega doma na Taboru. Vabimo vse naše članstvo, predvsem pa članstvo ljubljanskih in okoliških društev, da se proslave v čim večjem številu udeležijo. Vabimo tudi ostale predstavnike javnega in kulturnega življenja, da se udeležijo proslave. Obleka civilna z znakom. Zdravot! Župna uprava.

Zakaj ljudje jecljajo?

Vzrok jecljanja ne tiči po mnenju angleškega zdravnika dr. Stinchfielda v glasnica, temveč v živcih

Jecljajoči ljudje ne delajo naglih presledkov samo v govoru, temveč tudi pri drugih opravilih. Najbolje vidimo to pri pisanju in igranju na klavir. Tu se jecljajoči enako hitro ustavijo in ne morejo naprej, kakor pri govoru. Vzroka jecljanja ne smemo iskati v glasnica, temveč v živcih. Angleški zdravnik dr. S. M. Stinchfield je objavil te dni obširno znanstveno delo o motnjah v živčnem sistemu, izražajočih se v jecljanju, kar se posebno rado pojavlja pri otrokih.

Merodajni za psihološko podlago so poskusi, ki so jih delali v neki ameriški šoli na 200 jecljajočih otrokih. Samo 13 % otrok se ni razlikovalo psihološko od normalnih otrok, vsi drugi so bili pa betezni in nervozni. Pa tudi slaba vzgoja lahko povzroči pri otrokih jecljanje ali pa vsaj znatno pripomore k jecljanju in sicer navadno takrat, če otroke prestopno kaznujemo, če so izolirani ali če preveč kričimo na nje. Zdrav otrok prenese seveda vse, zadostuje pa, da ima nekoliko šibkejši živčni ustroj in pri strogi kazni ali kriku se mu pretresejo živci, kar zapusti težke posledice v obliki jecljanja ali podobnih defektov. Živ in razburjen otrok rad ponavlja zloge, ko se uči govoriti, kar pa še ne pomeni, da jeclja. Najbolj koristimo otrokom, ki v zgodnji mladosti ponavljajo zloge ali besede, če jih pustimo, da pridejo sami na svoje napake pri govoru in da se jih

sami tudi odvadajo.

Otroku ne smemo nikoli očitati napak pri govoru ali izgovarjavi, sicer izgubi sigurnost in začne jecljati iz zadrege. Često otroci tudi jecljajo, ker prehitro govorijo in ker še nimajo zadostne zaloge besed. Ščasoma se pa njihova izgovarjava popolnoma izravna in ni treba, da bi otroke opozarjali na hitro izgovarjavo ali da bi jih zato celo kaznovali. O pravem jecljanju lahko govorimo pri otrokih le tedaj, če vidimo, da se pri motnjah v govoru in izgovarjavi razburjajo. Dr. Stinchfield se peča s teorijo, po kateri vpliva na jecljanje močnejši razvoj desne polovice možganov. Na enak pojav naletimo tudi pri tako zvanih levčarjih, pri ljudeh, ki jim je levica spretnejša od desne.

S točnim merjenjem delovanja živcev v levici in desnici lahko ugotovimo, da-li prekašajo mišice leve roke po svojih funkcijah mišice desne roke ali ne. Točno opazovanje je pokazalo, da je pri večini normalnih ljudi desnica spretnejša in močnejša od leve, dočim ima pri jecljajočih ljudeh le neznaten odstotek desnice bolj razvito od leve. Pri večini jecljajočih ljudi je pa leva roka spretnejša in močnejša od desne. Pri jecljanju prihaja v poštev tudi kemični sestav krvi in notranje sekrecijske žleze, ki pri jecljajočih ljudeh navadno niso normalno razvite.

Umetno srce

Moskovska zdravnica Brjuhenenko in Teržežinski veljata zdaj za skoraj največja strokovnjaka na polju operacije srca. Pri težkih operacijah rabita umetno, tako zvano pnevmatično srce, ki nekaj časa opravlja del pravega srca. Moskovska zdravnica sta napravila že 185 operacij na pasjem srcu in nista imela nobenega smrtnega primera, vsi operirani psi še žive.

V enem primeru je napravil Teržežinski na pasjem srcu 17 globokih zarez. Nedavno so istega psa ponovno operirali in presenečena zdravnica sta opazila, da o teh zarezah ni ostalo nobenega sledu. Še pred dvema letoma je zahtevala taka operacija pasjega srca mnogo časa, zdaj pa traja samo nekaj minut. Brjuhenenko hoče operirati tudi človeško srce in če bo treba, zamenja srce svojega pacienta s srcem pravkar umrlega človeka.

Najstarejše sveto pismo

Po dolgih letih se je posrečilo berlinskemu učenjaku dr. Ibscherju sestaviti najstarejše sveto pismo sveta, izvirajoče iz II. stoletja po Kristusu. To sveto pismo obsega 190 z gostimi črkami, toda v latinskem jeziku popisanih listov, ki so jih našli razpadle na koščke v Egiptu.

Maharadža in lepa plesalka

V Darasu v Indiji vlada maharadža Tukoji Rao Pua. Prav za prav ne vlada več, ker so ga iz dežele izgnali. V svoj harem je sprejel nekoč plesalko Janki-jevo, hčerko zelo siromašne francoske rodbine. Maharadža se je kmalu v njo do ušes zaljubil in stvar je prišla sčasoma tako daleč, da je zavladala v Darasu lepa plesalka. Ministri so ji morali poročati o državnih poslih in izpolnjevati njena povelja. Na njeno pobudo je dal maharadža zapreti svojega sina, prestolonaslednika Vicsana Singa, pomeje je pa storil isto s svojo hčerko, ki bi morala postati njegova naslednica v primeru prinčeve smrti. Prestolonasledniku in njegovi sestri se je pa posrečilo pobegniti iz ječe in zdaj se skrivata nekje v Hindoru.

Ko je ljudstvo zvedelo za vladarjevo krutost do obeh otrok, je bilo tako ogorčeno, da je grozila revolucija. Da se ji izogne, je maharadža raje sam odpotoval s svojo plesalko v Francijo in pravi, da se ne bo več vrnil v domovino. Samo davke bi bil rad še dobival, pa ni računel z angleško vlado, ki ji je podrejen in ki takega kričevega izžemanja indijskega ljudstva ne trpi. Od maharadže je zahtevala, da se vrne ali pa bo Anglija sama upravljala njegovo državo. Maharadža se še ni odločil. Najbrž se bo odpovedal prestolu, v znak protesta pa tudi lordstvu, ki mu ga je podelil angleški kralj. In živel bo v miru in zadovoljstvu s svojo plesalko v gradu Pontdicherie v Franciji. Najbrž

je poskrbel pravočasno, da mu denarja ne bo zmanjkalo.

Francoski invalidi za svoje pravice

Francoska vlada namerava znižati tudi invalidnine. Invalidi so se pa tej nameri uprli. Na sliki vidimo njihovo protestno zborovanje pred Clemenceaujevim spomenikom.

Davkarija ne pozna šale

Izvršilni organi francoskega fiska imajo še vedno v ščitu geslo: »Lenega čaka strgan rokav...« in po vsej pravici. Nedavno so priobčili francoski listi vest, da je dobil nekdo, ki je umrl leta 1921, od davčne uprave eksekucijski opomin v zadevi neplačanega davka na poslovni promet za leto 1930/31. Gotovo bi se dotični davkoplačevalec obrnil v grobu, če bi zvedel, da so mu poslali eksekucijski opomin 12 let po smrti.

Te dni je pa prišel v pariški kaznišnico Santé davčni eksekutor iskat Edmonda Egassa, na smrt obsojenega roparskega morilca, ki je umoril v bolnici Cochin strežnika. Davčni eksekutor mu je hotel izročiti povabilo davčne uprave, naj se zgleda v zadevi neplačanega davka na motocikl. Na smrt obsojeni morilec je bil zelo presenečen, ko je našel v govorilnici namestu duhovnika ali odvetnika davčnega eksekutorja. In tako mora hčerke nočes pred odhodom na morišče izpolniti svojo državljansko dolžnost in plačati davek od vozila, ki je preveč pospešilo tempo njegovega življenja.

50 pisem za en milijon

Pa naj še kdo reče, da se literatura ne izplača! Vse je odvisno od tega, kakšna je literatura. Tako se plačujejo za ljubavna pisma včasih visoki honorarji, samo da jih ne dobiva tisti, ki je pisma pisal, temveč oni, ki so mu bila namenjena. Nekaj takega se je pripetilo v Chicagu, kjer je kralj šivalnih strojev Harold Mr. Cormicke tožen, da bo moral plačati visoko odškodnino, ker ni držal obljube glede zakonske zveze, ki jo je bil dal neki lepi in odlični dami newyorške družbe. Rhoda Tauver Doubledayeva, kakor se ta dama piše, zahteva za preložitveno obljubo milijon dolarjev. Stara je 30 let, njen verolomni zaročenec ima pa na grbi že šest križev.

Doubledayeva je vložila tožbo na podlagi 50 ljubavnih pisem, ki jih je dobila od zaljubljenega tovarnarja. Mož seveda ni štedil v njih s srčnimi izlivi in večkrat je pisal svoji izvoljenki, da se bo z njo

poročil. Ona je prepričana, da ta pisma zadostujejo, da bo tovarnar obsojen in če že ne bo dobila njega, si obeta vsaj njegov milijonček. Kralj šivalnih strojev pa utegne dobiti pozno lekcijo, da človek v pislih ne sme odkrivati damam srca. Take reči se lahko povedo ustmeno, pa še tu je treba prej pogledati, če ne čepi kdo pod mizo ali pod divanom, da ne dobiš nezaželjene priče. Milijoni se zdaj ne pobirajo na cesti, celo v blagajni jih težko kje najdeš.

Nemiri v Siamu

Siamski kralj in kraljica, fotografirana pred prestolom, sta morala pred revolucijari pobegniti z letalom

Rastlina proti revmatizmu

Kaj je revmatizem, ve samo tisti, ki ga je imel ali ga še ima. Ta bolezen je posebno razširjena v Angliji, kjer je revmatičnih ljudi mnogo več, kakor tuberkuloznih. Zato ni čuda, da posebno Angleži povprašujejo po učinkovitem sredstvu proti revmatizmu. V Londonu je pripovedoval raziskovalec Frederic Rawshaw o čudoviti rastlini, ki raste na gričih Nilgare v Južni Indiji in ki njen sok baje izleči tudi najhušji revmatizem. Bolečine izginejo in se baje nikoli več ne ponove. Indijski svečeniki zelo dobro poznajo zdravilne lastnosti te rastline, goje jo in prodajajo drago njen sok v obliki zdravil.

Rawshaw je vzel s seboj tri spremeljvalce in odšel v Indijo iskat zdravilno rastlino. Prepričan je, da se mu bo potovanje izplačalo in da bo s svojimi spremeljvalci obogatel, če se mu le posreči nabrati primerno količino zdravilnega zelišča. Moč ne dvomi o tem, da bo zdravilno rastlino našel, indijski svečeniki pa najbrž ne bodo zadovoljni, ko bodo zvedeli, da stika nekdo za njihovo tajno. Ni izključeno, da bodo hoteli s silo preprečiti Angležu iskanje zdravilne rastline.

24 ur živ v ledu

Spanec Pedro Natiz je živ zamrznil v ledu in ostal v njem 24 ur, ne da bi se mu kaj zgodilo. Pred začetkom te nevarne produkcije sta dva zdravnik ugotovila, da deluje Natizovo srce normalno. S silno napetostjo volje se je Natiz onesvestil, potem so pa namazali njegovo telo z raznimi masčobami in dva pomočnika sta ga položila v kovinsko krsto, napolnjeno z vodo. Srce mu je utripalo zelo rahlo, ko so ga položili v krsto. Odprto krsto so prenesli v drugo sobo, kjer je bila temperatura umetno znižana na 5 stopinj pod ničlo. Kmalu je voda v krsti zamrznila in Natizovo telo je obležalo v ledu.

Krsta z zamrznjenim človekom je ležala na mizi celih 24 ur pod strogo zdravniško kontrolo. Ko so potem led previdno raztopili, je bilo Natizovo telo trdo in hladno, obraz pa mrtvaško blede. Moža so morali pol ure pošteno masirati, potem so ga pa položili v mlačno vodo in še čez pol ure je bil že pri polni zavesti. Mož hoče svoje poskus ponoviti. Pravi, da gre samo za silo volje, kakor pri indijskih fakirjih, in za intenzivno, več let trajajoče treniranje. Podobne poskuse so delali že večkrat v znanstvenih zavodih z mrzlokrvnimi živalmi, dočim so se pri toplotkrvnih, na pr. pri pticah, vedno končali s smrtjo.

Pozornost je vzbujal

Videč moža, kako se vrača v zamazani in pomečkani obleki, vzklikle žene vsa prestrašena: — Za božjo voljo! Pa te vendar ni videl noben znanec? — Ne, kar pomiri se. Pač so se pa mnogi ozirali za menoj, kakor da bi me poznali.

Zrtev, ki je bila zaman

Mož zasači svojega prijatelja pri svoji ženi. — Imaš revolver? ga vpraša. Prijatelj prikaže. — Jaz tudi — pravi mož — se bova pa streljala kar tu v sosedni sobi.

Stopita v sosedno sobo in tam pravi mož: — Čuj, ustreli v zrak, potem pa oba padeva in ženo obdrži tisti, h kateremu priskoči.

Počita strela. Žena plane v sobo in ne da bi se zmenila za ležečega moža in njegovega prijatelja, odpre omaro in zakliče: Karel, pridí ven, oba sta mrtva!

Muzej, kolarnica ali tovarna?

Največ občudovanja vzbuja v Ptuj mestni (Ferkov) muzej, ki je v nekdanjem dominikanskem samostanu

Ptuj, 10. novembra.

Ptuj ne slovi zaman po svojih številnih umetnostnih spomenikih, ki so v njem doslovno nakupčeni. Toda baš zaradi tega, ker je v Ptuj toliko umetnostnih spomenikov in zgodovinskih znamenitosti, jih ne znamo dovoziti ceniti ter se v splošnem zde nekaj tako navadnega, kot so n. pr. novejša hiše. Ljudje hodijo mimo vsega in se nikomur ne zdi nič posebnega, n. pr. veličasten stolp župniške cerkve, ne Orphejev spomenik pred njim itd. Zato se menda nikomur tudi ne zdi nič posebnega, da je ob mogočnem stolpu na najbolj vidnem kraju pritrdjena velika reklamna deska. Sodobnost in preteklost se na ta način družita v čudni sodobni harmoniji. Nedvomno je takšna reklama kaj znamenita, ker je v najbližji sosesčini rimskih nagrobnikov, votivnih oltarjev in reliefov.

Tužec pa opazi poleg pravih znamenitosti, ki vzbujajo upravičeno veliko občudovanje, še mnogo drugih »znamenitosti«, ki jih pa zdaj ne nameravamo naštevati vseh. Največ zasluženega občudovanja nedvomno vzbuja mestni (Ferkov) muzej, ki je v nekdanjem dominikanskem samostanu. Da obiščeš Ptuj, zasluži že sam muzej. Nihče ne pričakuje, da je v tesnih prostorih nakupičeno tolikšno bogastvo. Da, najprej opaziš, da so prostori pretesni in da zato niso razstavljene znamenitosti razvrščene sistematično, dovolj pregledno, ter da so preveč nakupičene. Predmetov je za velik muzej in bi mnogi bolj učinkovali v dovolj večjih prostorih. Skoraj povsem so skrita slikarska dela, ki jih je dovolj za malo galerijo. Morala bi biti razstavljena v posebnem oddelku. Prav tako je premalo prostora za knjižnico in arhiv. Seveda pa zasluži posebno priznanje korporacije in posamezniki, ustanovitelji ptujkega muzeja, da ima Ptuj tako lep muzej. Če bi se pa zganili vsi, ki so poklicani, bi bil muzej nedvomno še lepši.

Pročelje tekstilne tovarne

Zunanost muzeja ni baš impozantna; da je v pritličju enonadstropne hiše muzej, bi ne prišlo nikomur niti na misel, če bi ne bilo na njej napisu. Prej bi pa vsak pričakoval, da je muzej v poslopiju, ki je bilo njega dni cerkev, kar spoznaš takoj po pročelju, ki je v isti črti s poslopijem muzeja. Toda to pročelje je v zelo slabem stanju. Nedvomno se nihče več ne briga zanj. Še nekaj let, pa bo fasada oguljena.

Radioprogram

Nedelja, 12. novembra

8.15: Poročila. 8.30: Gimnastika (Vrhovec Lojze). 9: Versko predavanje (ravnatelj Jagodici). 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. 10: Predavanje (Rudolf Smersu). 10.30: Pevski koncert Julija Bateteta s spremljevanjem Radio orkestra. 11.15: Slovenska glasba, izvaja Radio orkester. 12: Cas, plošče. 16: Kmetijska ura: Iz sadjarstva in vrtnarstva II. (inž. Lukman). 16.30: Pevski zbor »Zora« iz Šiške. 17.15: Plošče. 20: Prenos operete iz Ljubljane. Vmes poročila.

Ponedeljek, 13. novembra

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: C.s. plošče. 18: Gospodinjstva ura: Naši posli (ga. Govekarjeva). 18.30: Sedanj položaj pomožnih blagajn. 19: Plošče. 19.30: Slavonija v šegah in navadah III. (H. Marjanovič). 20: Martinov večer: Šramel-kvartet Humer. Slovenske narodne v duetu (gg. Gostič in Rus). Radio orkester in Radio jazz. Vmes cas in poročila. 11: Solska ura: Kako se pripravila narava za zimsko spanje (V. Petkovšek). 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Cas, plošče. 18: Otroški kotiček (Manca Komarova). 18.30: Plošče. 19: Francosčina (prof. Prezelj). 19.30: Moja pot po Norveški (Škerl). 20: Glasbeno oblikoslovje (dr. Dolinar) ilustrirano z Radio orkestrom. 20.30: Kuplete poje g. Bajdo. 21: Vokalni dueti (gđc. Kristanova in Rudolfova). 21.30: Cas, poročila. 21.50: Radio orkester. 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 15. novembra

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Cas, poročila. 18: Komorna glasba, Radio kvintet. 18.30: Radio orkester. 19: Tujski promet in naše občine III. (dr. Brilej). 19.30: Literarna ura: Engelbert Gangl v naši mladinski književnosti (Josip Vandot). 20: Pevski koncert »Grafike«. 20.45: Ga. Pavla Lovšeta poje operne arije s spremljevanjem Radio orkestra. 21.30: Radio orkester. 22: Cas, plošče, poročila.

Zdaj jo oživljajo le še golobi. Se bolj žalostna je zadeva, če si ogledaš cerkveno fasado od severne, dvoriščne strani. Tam ne spoznaš več po zidovju, da je bila to včasih cerkev. Zdi se ti, da imaš pred seboj razpadajočo vojašnico. Vendar poslopje ni baš zapuščeno. Romantične lesene stopnice drže pod kapom v nadstropje v mizarsko delavnico, kjer izdelujejo krste kar ti pove napis. V pritličju je pa velika

Mestni stražni (zdaj cerkveni) stolp

kolarnica. Tam je bil seveda nekdanji posvečen kralj, cerkev, toda časi se spreminjajo. Tužec, ki ni tako poučen o tem čudnem samostanu, kjer je muzej, kolarnica in stanovanja, podobna, kakršna so v ljubljanskem gradu, ne more razumeti, zakaj cerkev niso raje spremenili v muzej. Kolarnica sicer ni ohranila nekdanjega svetišča, toda muzej je na temnem in staro cerkveno poslopje ima nedvomno vsaj malo umetnostno in zgodovinsko vrednost, da bi zaslužilo primernejšo usodo. Morda se tudi v tem poslopiju skrivajo umetnostni zakladi? Koliko so jih odkrili poleg, kjer je zdaj muzej? Očividno to poslopje nima nobene materialne, kaj šele umetnostne vrednosti, v obeh njegovih upraviteljev, sicer bi ne bilo tako zanemarjeno. Diharmonija med dragocnimi muzejskimi zakladi in zanemarjeno nekdanjo cerkvijo je v resnici krčevita in ni nikakor Ptuj v pomoč. Zanemarjenost menda ne spada med zgodovinske znamenitosti? In vsak jo hočeš nočes opaziti, kdor obišče muzej.

Da je poslopje res brez vrednosti za njegove lastnike, odnosno, da ni za drugega kot za prodajo — torej radi bi se ga iznebili, pričajo govorice, da ga bodo prezidali v tekstilno tovarno. Nihče se temu ne čudi, vsem se zdi to samo po sebi umevno. Kdove, ali bodo prezidali tudi cerkveno pročelje? Morda ga bodo pustili neokrnjenega v spoštovanju do zgodovinske starine. Menda bodo zgradili poleg še tovarniški dimnik, ki bo še posebno pristojal k pročelju. Poslopje je najbrž zelo poceni in vredno adaptacije, ker ne morejo najti v Ptuj nič primernejšega za tovarno. Nazadnje se ne bomo niti čudili, če bodo nekoč začeli prezidavati muzejske prostore v tovarno. Dvorana z znamenitimi freskami bi bila kaj imenitna ravnateljeva pisarna.

Kaj pa ptujski grad? Morda bi ga tudi kazalo prezidati v tovarno?

Četrtek, 16. novembra

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Cas, plošče. 18: Otroci in življenje (Marija Kmetova). 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 19: Srbohrvaščina (dr. Rupel). 19.30: Plošče po željah. 20: Prenos iz Beograda. 21: Cas, poročila, Radio jazz.

Petek, 17. novembra

11: Solska ura: Vzgojno predavanje (Pero Horn). 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Cas, plošče. 18: Šmudarska gimnastika (Drago Ulača). 18.30: Predavanje Nar. odbrane. 19: Sokolstvo (Janez Poharec). 19.30: Izleti za nedeljo (dr. Andrejka). 20: Prenos iz Zagreba. 21: Cas, poročila, plošče.

Sobota, 18. novembra

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: C.s. plošče. 18: Plošče, stanje cest. 18.30: Zibavno predavanje (St. Biteznič). 19: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber). 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug). 20: Šramel kvartet Dolinšek. 20.30: Fantje na vasi. 21: Valčkova ura (Radio orkester in plošče). 22: Cas, poročila, Radio jazz.

V muzeju.

— Zakaj pa hranite ta stari dežnik? Kaj je na njem posebnega?

— To je predpotočni dežnik.

Pomen tujih jezikov.

— Zakaj se je pa naučila vaša hči izgovarjati samo besedico »da« v devetih tujih jezikih?

— Zato, da bi lahko odgovorila, če bi jo kateri tujec vprašal, ali ga hoče vzeti.

Dobljena stava.

— Staviva, pravi prijatelj prijatelju, da te polijem s kozarec vode, pa ne boš moker. Staviva za cigareto.

— Velja. Sprejem stavo. Prijatelj vzame kozarec vode in polije prijatelja.

— No, zdaj vidiš, da sem moker. Vidim in priznam, da sem izgubil cigareto.

A. O. Emery:

219

Dve siroti

Roman

Vsi trije so se ozirli na prišleca.

— Oprostite, gospod doktor, — je dejal prišlec, — oprostite, prosim, svojemu poniženemu služabniku, da si je drznil vstopiti brez dovoljenja, ne da bi potkal; toda tu vsi poznajo Picarda in zaupnemu služabniku gospoda policijskega ravnatelja je zadostovalo povedati, da ga pričakuje doktor Hebert, pa so mu takoj odprli. Oprostite mi, prosim, to laž, ki sem si z njo obtežil vest, toda vzdržati nisem mogel več, odkar sem zvedel važno novico; hotel sem tudi vam, gospod doktor, izraziti svoje občudovanje, zahvalo in navdušenje...

In napol smeje, napol ihtoč od sreče, je prijel stari sluga poln hvaležnosti zdravnika za roko in predno mu je mogel le-ta zabraniti, mu jo je poljubil in zajecjal:

— Vse življenje vam bomo hvaležni, naš dragi dobrotnik; našo plemiško besedo imate, da ne bomo nikoli pozabili, kaj ste storili za nas.

Potem se je pa Picard vzravnil, stopil k zaljubljenca in vzkliknil:

— Dobili smo polk; obljubili so ga mojemu gospodu... onemu drugemu, ki bi imel pravico stopiti mi pošteno na prste, da ni najboljši, najplemenitejši in najširokogrudnejši med vsemi gospodi! Imamo krasen polk in vodil ga bomo

v boj; gospod vitez na čelu, jaz pa... bom nosil svojo puško... kakor vsak drugi... Se se pretaka kri po naših žilah!... Kako lep bo pogled na viteze starodavne krvi, na potomce davnih junakov, na staro francosko plemstvo, ko potegne meče za svobodo in neodvisnost naroda... Osvobodimo tisto ljudstvo, izrgamo ga tistim, ki ga hočejo držati pod jarmom... To bo lepo, o tem bo govorila vsa Evropa... naša imena bodo zabeležena v zgodovini.

In poln smešnega navdušenja se je Picard samozavestno vzravnil in zaklical:

— Naprej k neodvisnosti! Slava svobodi!

Potem je pa izpremenil glas in se obrnil k Henriki:

— Poslovi se od vas, gospodična, toda samo zato, da vas... priboriva!... Srce se nama krči, duša je žalostna; veva pa, da vas zapuščava zato, da se vam bolj približava; veva, da je to naša dolžnost, najino sveto poslanstvo... Vidite tudi, da vam prikrivava bolest, ki jo čutiva, da počeva pokazati obupa... da zadržujeva solze.

Vitez de Vaudrey je posegel dobrodušnemu možu v besedo:

— He, Picard, — je vprašal začudeno, — kaj pa pomeni vaš prihod?... Kdo vas pošilja sem? Kaj je vam grof naročil...

— Ah, dragi moj vitez, pozabil sem vam povedati, da me je sprejel gospod grof s ploho očitkov, s svojo pravično jezo... in... odpustil mi je...

Zdravnik se ni mogel ubraniti smeja.

— Gotovo je vas prisilil k obljubi... — Da, gospod doktor, moral sem mu svečano obljubiti, da bom popravil svoj greh s tem, da bom odslej zvesto in vestno izpolnjeval svoje dolžnosti.

— In obljubili ste mu?

— Da; kako bi ne obljubil temu dobremu gospodu, ki je izvolil pozabiti, da sem vam pomagal pobegniti iz Bastille... Iz Bastille Njegovega Velikanstva francoskega kralja!... Ah, da, obljubil sem, da ne bom nikoli več grešil... Nisem pa obljubil, da zapustim svojega mladega gospoda, da ga pustim samega čez morje... In tu sem... Puško in opremo sem že kupil... Lahko odpotujete jutri, kajti markiz de Lafayette je z vsemi pripravami že pri kraju.

— Jutri, — je zašepetala Henrika. Picard je opazil njeno otožnost.

— Poročala vam bova, kako se nam godi, gospodična, — je dejal; — o sebi in o ameriški neodvisnosti vam bova poročala; zvedeli boste, da so vse najine misli pri vas... in da smo premagali Angleže.

— Dovolj, Picard, — je dejal vitez. Toda vrli sluga se ni mogel premagati, da bi ne nadaljeval:

— Ah, to je krasno... to je krasno, neodvisnost in svoboda! Ljubiti svobodo nad vse!... Če srečate na zemlji angelsko bitje... ki naj vam prinese srečo!...

Henrika ni več poslušala; iz oči ji je odseval pogum, ki je hotela z njim prikriti svojo žalost, svoj obup.

— Torej jutri odpotujete, Roger? — je vprašala.

— Da, dete moje, — je odgovoril za viteza zdravnik, — toda od vas se mora posloviti že danes. Ko prestopi ta prag, se vrne sem samo da postane vaš mož.

Zdravnik je hotel zaljubljenca namigniti, da se je približal čas ločitve. Henrika je ustregla tako previdno in obzirno izraženi želji.

Toda preveč se je zanesla na svoj pogum in odločnost. Srce jo je zabolelo, ko je odhajala. In ker se je opotekla, jo je začel zdravnik z očetovskim glasom bodriti:

— Pogum, dete moje... Saj veste, da čaka naju oba važna naloga.

— Draga Luiza, — je zašepetala Henrika.

— Da, — je nadaljeval zdravnik, — draga Luiza, drago slepo dekle, ki upam, da ji bom z božjo pomočjo vrnil vid. To bo za naju težka naloga, draga moja.

— Kaj morem storiti jaz? — je vzdihnila Henrika.

— Vi ste pomočnica, ki se zanašam na njo, da bo pregovorila Luizo, naj bo potrpežljiva; vi boste skrbeli, da bo zopet deležna dobre postrežbe in utehe, kakor jo je imela v otroških letih pri svoji skrbni, dobri prijateljici.

— Toda... če mi bo dovoljeno... bom hotela...

— Zeleni boste, da bi se posrečila operacija, ki jo pripravljam; storjeno bo vse, kar je mogoče, da vrnemo ubogi Luizi vid.

Vitez se je zahvalil zdravniku s pogledom.

Razumel je, da ga je hotel zdravnik

zagotoviti, da bo v njegovi odsotnosti nadaljeval započeto delo in da pripravila grofa de Linieres počasi do tega, da bo sprejemal Henriko kot človeka, ki mu pripada mesto v ugledni rodini.

Zdravnik se je obrnil k Henriki in nadaljeval:

— In želim vam, da bi se čim večkrat sestali družici, ki sta bili po volji krute usode predolgo ločeni. Če bi se pa upirali moji želji — kar ni verjetno, nju porečem, da je to eden glavnih pogojev uspešne operacije.

Potem se je obrnil k vitez, rekoč:

— Lahko torej odpotujete, prijatelji, saj bosta siroti tu dobro spravljene; imeli bosta zaščitnika.

— O, očeta, dobrega očeta! — je vzkliknil Picard navdušeno. — Plemenitega očeta, kakršni bi bil tudi gospod grof, če bi imel otroke... Nesreča je hotela, da je samo stric... To pa ni isto.

Nastopil je bil ugoden trenutek, ki je zdravnik čakal nanj, da bi doprinesel zaljubljenca zadnji dokaz skrbni in živnega zanimanja za njuno usodo.

— Otroka moja, — je dejal in sklenil njuni roki, — rad berem v vaših očeh vsa plemenita čustva in ponosen sem, da sem vama lahko pomagal, kolikor je bilo v mojih močeh... Ljubita se, draga otroka, ljubita se v sveti, čisti ljubezni in moja vest je čista. Očitala bi mi, če bi bil sprejel pod streho dekle, ki bi ne bilo znalo kakor vi priboriti svojemu čistemu srcu dolžnega spoštovanja in še takrat, ko to srce prekipeva vroče ljubezni.

angleškega
in češkega
sukna!

BOGATA IZBIRA!

DO PREKLICA JEMLJEMO V RAČUN TUDI HRANILNE
KNJIZICE TUKAJSNJH PRVOVRSTNIH DENARNIH ZA-
VODOV.

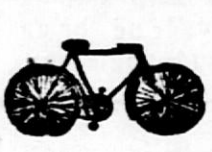
A. & E. SKABERNĚ
LJUBLJANA

Garantirano najboljše žirovske

Krom-čevlje

iz nepremočljivega usnja ter škornje itd., poceni prodaja
tvrdka

ČADEŽ & KOMP., Ljubljana,
Miklošičeva cesta št. 36

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov
prevoznih triciklov, motorjev in šivalnih strojev — Velika
izbira. — Najnižje cene — Ceniki franco.

TRIBUNA, F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4

Neveste!

Gospodinje

Najlepši okras vašega doma je perilo, zavese, posteljna pre-
grinja! Najfinerše in najtrpežnejše ga okrasite z vezanjem
od tvrdke

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana
(POLEG HOTELA STRUKELJ)

Izdelujemo gumbnice, prebadamo šablone, predtiskamo čis-
to ženska ročna dela, imamo specijalni entel za obleke in
volane, azuriramo in entlamo.

Vsakdo že ve, da imamo naj: očno in najmodernejšo vezilnico
Ker sami delo sprejemamo, ga sami nadziramo, zato vas to
najboljše postrežemo

Slabotni MOŠKI

Brez škodljivih

notranjih sredstev, pilul in tablet, more
vsak moški — ne glede na vzrok impoten-
ce — pridobiti takoj prejšnje popolne mo-
ške sile. Neuspeh absolutno izključen! —
Prospecte pošilja diskretno v zaprtem ovo-
ju brez nadpisa (kot privatno pismo) za
Din 5.- v poštinih znamkah trgovina »Sa-
lusa«, Zagreb, 6/SN, Savska cesta št. 10.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah
za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znanka —
odgovarjamo Najmanjši oglas Din 5.—

SLUŽBE

MESAR. POMOČNIKA
sprejem. — Dobišek, Mozir-
je. 4400

MESARSKI VAJENEC
želi mesta kjerkoli. — Kaste-
lic, Zagradec št. 7. 4399

ZASTOPSTVO
za južno Srbijo prevzamem. —
Behar, Skopje, Prištinska ul.
št. 30. 4330

PRODAM

7000 LITROV VINA
prodaja Umek, Globoko-Brežice. 4396

CEVLJARSKO OBRT
prodam. — Pojasnila: Cevljar-
ska zadruga v Mariboru. 4394

OTROŠKI VOZICEK
sportni, dobro ohranjen, pro-
dam za Din 100.—. — Ogleda se:
Pod Rožnikom, Cesta I, št. 13.
4324

ŠTAJERSKI KROMPIR
kg 43 para, razpošilja Rigler,
Pragersko. 4361

KUPIM

OREHOVE HLODE
kupim. — Ponudbe: Skala, Bre-
žice. 4395

ŽELEZNE SODE
kupi Motoroil, Maribor, Kra-
lja Petra trg št. 4. 4356

2 ROGA (WALDHORN)
kupim. — Društvo »Zarja«
Šoštanj. 4360

JAMSKI LES
smrekov, kupi Frizzi, Vuhred
ob Dravi. 4138

2 VAGONA TES. LESA
kupim. — Ponudbe: Šigir, Za-
greb, Selska 42. 4348

RABLJENE SODE
za vino kupim. — Lah. Vrh-
polje-Kamni. 4345

STANOVANJE

SMUCARKE IN SMUCARJI:
Na visoki planini pod Trigla-
vom oddam serozni družbi naj-
več 4 oseb sobo s souporabo
kuhinje. — Ponudbe na upravo
»Slov. Naroda« pod »Smuk
4401«.

SAMSKO STANOVANJE
komfortno, obstoječe iz dveh
sob, kopalnice in predsobe —
oddam takoj v najem. — Po-
jasnila: Gajeva ulica 5, soba
št. 128/I. 4373

SOBO
z dvema ali tremi posteljami,
čisto, s posebnim vvhodom in
elektriko — oddam. — Celov-
ška cesta št. 42. 4404

TRISOBNO STANOVANJE
lepo, solčno, z verando in ko-
palcno ter vsem komfortom se
odda takoj v vili na Dolenski
št. 33 (pred gostilno »Pri Plan-
karju«). 427*

POSODILA

RESNEGA GOSPODA
prosi nesrečna ločenka za
manjše posojilo. — Prijateljske
ponudbe je poslati na upravo
»Slov. Naroda« pod »Pomoč
nujna 4402«.

NEPREMISLINE

NOVO OPREMLJEN LOKAL
za mešano trgovino takoj od-
dam za Din 600.— mesečno. —
Lepa izlozba, parket, vodovod,
prostorno skladišče. Točka zelo
dobra. — Verovškova ulica
št. 56. 4405

ENONADSTROPNO VILO
prodam za 150.000 Din. — Po-
gačar, Kamnik. 4398

GOSTILNO
oddam v najem. — Pliberšek,
Morje pri Framu. 4358

RODAM TRAVNIK
za vložne knjizice. — Polzve
se: Strma pot št. 8, Ljubljana. 4413

PRODAM HISO
Rojko, Nova ulica št. 11, Po-
brežje pri Mariboru. 4346

DOPISOVANJE

NESREČNA V ZAKONU
srednje starosti, išče gospoda,
ki bi ji nudi tolažbo in dom.
— Cenj. dopise na upravo »Sl.
Naroda« pod »Hvaležna 4402«.

GLASBA

KLAVIRJE, PIANINE
prvovrstnih inozemskih znamk
ugodne cene; tudi na obroke in
hranilne knjizice — Najceneje
popravlja in uglašuje — MU-
ZIKA, Sv. Petra cesta 40 59/1

DVINO

Cenj. goste vašim danes na
MARTINOV VEČER
z godbo v restavraciji »ROZ-
NA DOLINA«. — Vstop prost
4408

Kar naravnost brez

oklevanja

po blago za novo ob-
leko in zimski plašč
k staroznani trgovini
R. MIKLAUC
(poleg škofije)

Prosimo pridite, ne
boste razočarani!

SLABOTNI MOŠKI!

Ne glede na vzrok slabosti, sta-
rosti in druge nepravilne, se vam
takoj povrnejo normalne mo-
ške sile. Nikakih pilul, tablet
in drugih notranjih sredstev!
Specialne prospekte pošiljam
diskretno (kot privatno pismo)
v zaprti kuverti brez zunanje-
ga napisa, proti pošiljavi
Din 5.- v znakah — »Salusa«,
Zagreb, 6/SN, Savska br 10
83/1.

Pustite vse madeže vaših obla-
čil pri nas.

Kemična čistilnica, pralnica in
svetloilikalnica

Šavs Stane

TYRSEVA (Dunajska) c. 36

NARODNA ISKARNA

LJUBLJANA
KNAFLJEVA ULICA 5

IZVRŠUJE:

RAZLIČNE TISKOVINE,
ČASOPISE, KATALOGE,
PROSPEKTE, PLAKATE,
REVije, VREDNOSTNE
PAPIRJE, KOLEDARJE,
BROSURE, NAZANILA,
PISMA, RAZGLEDNICE,
DOPISNICE, RACUNKE
ZAKLJUČKE, ETIKETE,
SLIKE, ZAVAROVALNE
PONUDBE, POROČILA,
CENIKE, PROSPEKTE,
POROČNA NAZANILA,
FAKTURE, OSMRTNICE,
DIPLOME, KNJIGE ITD.
V ENOBARVNEM IN
VEČBARVNEM TISKU

TELEFON:

3122-3123

RACUN POSTNE
HRAN. V LJUB-
LJANI ŠT. 10.534

PUH ZA PERNICE

la beli Din 230.—, sivi pu-
Din 140.—, tepo perje po Din 25.-
35.—, 56.—, 95.—, 180.— kg. puha
ste odeje po naročilu najceneje
izvršuje RUDOLF SEVER,
Ljubljana, Marjiti trg 2 70/1

GOJZERJI IN SMICARSKI

CEVLJI

ročni izdelki čevljarske zadru-
ge Žiri, se dobe samo pri tvr-
di Trebar, Sv. Petra cesta 6.
— Istotam se sprejemajo v po-
pravilo snežni čevlji in galoshe.
4387

Za

čmerne

jesenske dni

je glasba najlepše
razvedrilo. Izposodite
si plošče in gramofon
pri:

„ŠLAGER“

Aleksandrova cesta 4,

prehod »Viktorije«

4387

RESTAVR. »PRI SESTICI«

Danes in jutri jetrne in krvave
klobase, pečenice in razne spe-
cialitete. Jutri zvečer gosli in
purani. — Dober sladki most
po Din 12.- liter 4409

DANES VSI NA MARTINOVO

h Kalinu na Glince, kjer bo

koncert in dobro vince. 4391

MARTINOVA GOSKA

bogato obložena in namočena,
vesela plesna zabava jutri v re-
stavraciji »Frankopanski dvor«
— Se priporoča Ukmar. 4389

Modna konfekcija

Najboljši nakup

A. PRESKER, LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta 14. 11/7

VINO ČEZ ULICO:

Namizno belo	1 Din 7.-
Portugalka nova	1 » 8.-
Rizling	1 » 9.-
Burgundec beli	1 » 10.-
Burgundec rdeči	1 » 10.-
Jabolčnik	1 » 4.-

Zganje:

Tropinovec pristni	1 Din 20.-
Silivovka pristna	1 » 24.-
Hruševac pristni	1 » 28.-

Pravkar dospela lepa partija

štajerskih zimskih

JABOLK

v veliki izbiri pri:

S. J. JERAJ, LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta št. 38 4414

ZIMSKA

JABOLKA

prodaja

Gospodarska

zveza

LJUBLJANA

Klavirji!

Pianini!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bö-

sendorfer, Steinway, Förster,

Petrof, Höpfl, Stingl original,

ki so nesporno najboljše! (Lah-

ko, precizna mehanika.) Pro-

daja jih izključno le sodni iz-

vedenec in bivši učitelj Glas-

bene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7.

Velikanska zaloga vseh glasbe-

nih instrumentov in strun

Kadar žleze z notranjo sekrecijo slabo delujejo

in ne oskrbujejo organizma v zadostni meri s hor-
moni, nastopajo oslabelosti, staranje in razne
druge telesne neugodnosti.

V berlinskem znanstvenem inštitutu, ki ga je
ustanovil dr. Magnus Hirschfeld, pa je bila